

Nepriklausoma

This paper was mailed
Tuesday, February 23, 1994

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 4. (54-ji metai) • 1994 m. VASARIO FEBRUARY 23 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS •

7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

PRISIMENANT VASARIO 16-ąją

"IŠ PRAEITIES TAVO SŪNŪS
TE STIPRYBĘ SEMIA..."

ĮVYKIŲ APŽVALGA B.N.

NATO ULTIMATUMAS BOSNIJOS SERBAMS

Galų gale, NATO paskelbė ultimatumą Serbų kariuomenei atitraukti sunkiąją artileriją nuo Sarajevo miesto ir sustabdyti karo veiksmus 10-ties dienų laikotarpyje arba būti bombarduojamai, paveikė. Sarajeve ir apylinkėse ramu, gyventojai gali išeiti į gatves ir pasirūpinti maistu ar vandeniu, nesusigūžus ir nebėgant glaudžiantis prie mūrų. Didžiosios NATO valstybės vieningai susitarė, ir paruošti bombonešiai įtikino, kad šį kartą nebus tuščių grasinimų ir Serbija negalės išsisukti bei toliau beatodairiai žudyti gyventojus, naikinti miestą.

Skelbiama, kad įtaką serbams padarė ir Rusijos prez. B.Jeicln'as, įtikindamas, jog verta sutikti su NATO taikos siūlymais.

Dabar JT ir NATO planuoja skelbti ultimatumą ir kitoms serbų iguloms, apsupusioms kitus Bosnijos miestus. Planai diskutuojami, o Sarajevas po 22 mėnesių apgulties, pradeda lengviau kvėpuoti.

Sarajevo miesto tragedija buvo prisiminta Žiemos Olimpijoje ne vieng kartą.

Serbai nėra vieninteliai nusikaltę prieš žmoniskumą. Pradedama rūpintis, kad ir prie jų vėliau prisidėtų Kroatų dalinių veiksmams būtų pasmerkti oficialiai.

Konfliktų išsprendimas šioje Europos vietoje būtinai jau ir vien dėl to, kad JT ir NATO atgautų įtaką ir prestižą.

KAS TOLIAU PIETŲ AFRIKOJE?

Abu svarbiausieji Pietų Afrikos veikėjai - Mandela ir De Klerk, abu laimėję Nobelio Taikos premiją, yra atsidūrę prieš tas sunkias išlaikomas taikos problemas, kuomet balandžio mėn. 27 d. privalės vykti lygiateisiai balsavimai. Numatoma, kad judųjų gyventojų dauguma rinkimus laimės, nes jų ir yra dauguma, ir perims krašto valdžią.

Baltųjų dešinieji - Afrikaner Volksfront - reikalauja sau atskiros teritorijos. Jau dabar vyksta rasiškai neramumai. Karuomenės vadovybė mano, kad baltieji nekovoja prieš baltuosius 'Afrikaner Volksfront', jeigu jie priešintųsi ginklų.

MEKSIKOS INDĖNAI LAIMI?

Septynias savaites trukę Meksikos pietinės srities protestai, vasario mėn. 21 d. privertė vyriausybę skaičiuoti su jų reikalavimais ir išnagrinėti galimybes kaip palengvinti šimtmečius trunkantį šios Čiapas srities indėnų skurdinimą ir represijas. Kad diskusijos būtų platesniu mastu, sukilėliai pakvietė dalyvauti Meksikos politinių partijų atstovus. Šešios partijos sutiko dalyvauti.

Diskusijos vyks Katedroje, kurioje dalyvaus ir Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus bei kitų vyriausybinių organizacijų atstovai. Neapčiuoeta karinė policija juos saugos.

INŽINERIJOS LAIMĖJIMAS

Š.m.vasario mėn. 1 d. buvo iškilmingai atidarytas povandeninis tunelis tarp Anglijos ir Prancūzijos. Juo, tuo pačiu metu abiejomis kryptimis galės važiuoti traukiniai, sunkvežimiai ir automobiliai.

Tunelis yra vienas iš nepaprastiausių ir didžiausių inžinerijos įvykdytų projektų.

Kanados milijonierių Reichmann šeima įtikino Meksikos didžiausią statybų bendrovę prisidėti prie Reichmann'ų planuojamo 600 mil. dol. vertės projekto. Galime lengvai įsivaizduoti, kad tai būtų vienas iš tų įprastinių, amerikiečių verslininkų megaprojektų. Meksikietiškoji bendrovė EMPRESAS ICA Sociedad Controladora busianti 50-50 finansinė partnerė.

"Reichmann International" bendrovės savininkai - broliai Paul, Albert ir Ralph

Reichmanai dabar prijungė kitą savininką - tarptautinį finansininką (George Soros, įvairių kultūrinių reikalų rėmėjas įvairiuose karštuose). Pastarasis, kaip žinome, įsteigė ir Atviros Lietuvos Fondą, remiantį studijų pasikeitimams kandidatų tobulintis mokslo srityse užsienyje.

Milijonieriams ar bilijonieriams, pagal amerikietišką stilių, tokie filantropiški fondai yra naudingi, nes gali būti nurašomi nuo pajamų mokesčių. Gal būt yra ir dar kokia nors naujda.

LILLEHAMMER, Norvegijoje vykstančiose olimpinėse žiemos sporto varžybose dalyvauja 6, šiuo metu geriausiai Lietuvoje žiemos sportininkai: Vida Vencienė ir Ričardas Panavas- slidinėtoriai, Margarita Drobiazgo ir Povilas Vanaigas- dailiojo čiuožimo atstovai ir biatlono - Kazimiera Strolienė ir Ginta-

ras Jasinskas.

Lietuvos sportininkai pasirodė kukliai, tačiau jie pakliuvo į "The Golden Middle" vietą.

Nebuvo tinkamų sąlygų pasiruošimams, tačiau svarbu, kad jie tapo tarptautinio olimpinio judėjimo nariais ir gali laisvai atstovauti savo valstybei, ir ateityje jie galės stipriai pasirodyti.

Čiuožimo aikštėje, netoli Didžiosios Britanijos vėliavos, visą laiką matoma ir Lietuvos trispalvė.

Stebintiems Norvegijoje vykstančią Žiemos Olimpiadą, žavi visas renginių stilius: nesivaikoma gigantinių efektų, išlaikomas krašto charakteris, tiek atvykstant slidėmis su fakelu uždegti olimpinę ugnį, tiek įteikiant laimėjusiems puokštes, kuriose matomi šiaurės krašto medžių eglių konkorėžiai. Elniai, rogės ir trolai- taip pat neatsilieka.

TORONTAS SIŪLOSI TARP TAUTINEI PARODAI

Toronto miesto meras Arthur C. Eggleton'as paskelbė, kad jis entuziastingai palaiko miesto siūlymą surengti Tarptautinę Parodą Toronte 2000-aisiais metais.

Jis pareiškė, kad Toronto miestas yra pilnas energijos, veiklos ir vilčių ateinančiam charakteringam Naujam Pasauliui. Todėl jame būtų tinkama švesti naujojo tūkstantmečio pradžią. Dar svarbiau yra tai, sako meras, jog Toronte gyvena tiek įvairiausių etninių grupių, susibūrusių viename mieste, kaip niekur kitur pasaulyje. Čia jos istengia gyventi kartu taikoje, suprasdamos ir toleruodamos viena kitas.

Meras mano, kad kaip tik tos ypatybės pabrėžia šio miesto tinkamumą surengti jame pasaulinę EXPO 2000 ir skatinti tarptautines supratimo ir bendradarbiavimo vertybes.

Toronto miestas, ir dar svarbiau, Toronto gyventojai trokšta priimti svečius EXPO 2000-taisiais!

Miesto savivaldybės pirmininkas pabrėžia savo kreipimėsi, kad Toronto metropolis labai tinka būti pavyzdžiu parodos temai: TAIKA SU MŪSŲ PLANETA: "Naujojo Tūkstantmečio Vizija".

Jis skelbia, kad Toronto miestas mielai suteiktų galimybę pasikeisti idėjomis tarptautiniu mastu, vystyti naujus bendravimo ryšius žmonijos ir planetos kurioje mes visi randamės.

KODĖL NESITVARKO?

Lietuvos geležinkelių tarnyba buvo pagarsėjusi savo punktualumu prieš II Pas.karui prasidedant. Geležinkelis buvo VALSTYBINIS, kaip Europoje priimta, ir veikė be jokių nesklaidumų. Tačiau dabar, kieno apsilaidimo dėka, NET TARPTAUTINIAI traukiniai dažnai be reikalo stoviniuoja ištisas valandas (lyg būtų kokie ešalonai į Rytus), nesiskaitoma su tvarkaraščiais. Todėl - gėda ir nuostolis - nuo š.m.vasario mėn. 1 dienos tarptautiniai traukiniai St.Petersburgas - Berlynas ir St.Petersburgas - Varšuva, nevažiuos pro Lietuvą...

Ar tai daroma tyčia, kad "privatininkai" galėtų pasiglemžti Lietuvos Geležinkelį, vardan geresnės "tvarkos"? Ar Susisiekimo Ministerijoje sėdi apsnūdę darbuotojai ir dar sovietišku įpročiu toliau snūduriuoja, sapnuodami apie keptus karvelius, ne į burną, bet jau tiesiai į skilvį krentančius. Nejaugi prarasta ir sveika nuovoka, ir dar baisiau - jeigu korupcijos tinklas nebesuardomas...

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

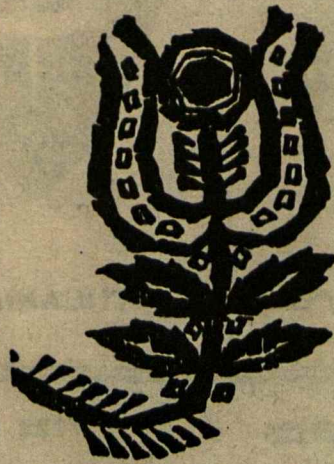
Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

SVEIKINAME ESTIJĄ

1918 m. VASARIO MĖN.
24 d. PASKELBUSIĄ
NEPRIKLAUSOMYBĘ
NUO RUSIJOS CARŲ
VALDŽIOS!

ELAGU EESTI!

Praeitą vasarą Estijos sostinėje - Tallinne.

MONTREALIO LIETUVIAI GAVO SVEIKINIMUS V A S A R I O

16-tosios PROGA:

PRIME MINISTER · PREMIER MINISTRE

I am delighted to convey my warmest greetings to the Lithuanian community of Montréal on the occasion of the 76th anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania.

Canada is a nation that derives strength from the diversity of its population, as well as from its traditions of tolerance and mutual understanding. Lithuanian-Canadians can take great pride in the many contributions that they have made to the growth and prosperity of our country.

This year, there is cause for special celebration among Lithuanian-Canadians. I join with you in wishing the Lithuanian community of Montreal and the people of Lithuania every success in meeting the challenges of the future.

Jean Chrétien

OTTAWA
1994

Lietuvoje

B.N.

Užsieniuose šiuo metu veikia 20 Lietuvos ambasadų, 6 misijos, 3 gen.konsulatai, 1 konsulas ir dirba 17 garbės konsulų.

IDOMU SUŽINOTI, KODEL

INFO-LA žiniomis, "Lietuvos Sporto" redakcijai paskirtas naujas vyr. redaktorius Bronius Čekanauskas ir jo pavaduotoju Aleksandras Krukauskas. Paskyrimą ir pristatymą padarė Kauno Kultūros ir Sporto Departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Česlovas Antanynas.

Naujasis vyr. redaktorius, seniau yra dirbęs "Liesos" skyriaus vedėju, "Sovietskij sport" korespondentu Lie-

tuva, o pastaraisiais metais redagavo KARIO žurnalą.

Naujasis pavaduotojas yra dirbęs "Komjaunimo tiesoje", aukštuosius TSKP (Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos) mokslus Maskvoje, grįžęs iš studijų, darbavosi LKP CK (Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto) sekretoriaus padėjėju, vėliau redagavo "Sportą", o nuo praėjusių metų rudens iki dabar - olimpinį laikraštį "Sportas".

Kuo neįtikio buvęs vyr. redaktorius V.Saulis?

GERAI ĮVERTINAMA
LIETUVOS TEKSTILĖ

Skelbiama, kad 1998 m. nebus kvotų įvežti į Europos Bendrijos kraštus Lietuvos tekstilės gamybą. Lietuva savo gaminius eks-

portuoja į 17 Vakarų Europos valstybių. Daugiausia parduodama Vokietijoje, Anglijoje, Lenkijoje, Danijoje ir Italijoje.

Po naftos, chemijos ir maisto pramonės produkcijos, trečią vietą užima lengvosios pramonės gaminių eksportas. Vakaruose parduodama apie 50% Lietuvos siuvimo įmonių gaminių, 15% trikotažo gaminių, maždaug 7% Lietuvoje išaustų audinių.

Kompiuterinę programinę įrangą, kainuojančią 40,000 dolerių, JAV aplinkosaugininkai padovanojo Lietuvai. Aplinkos apsaugos departamentui ją perdavė Valdas Adamkus. Jis visiškai pritaria sprendimui statyti naftos terminąlą Butingėje ir nesiimti bendrų projektų su latviais Liepojoje ar Ventspilyje. Pasak jo, jei bus dirbama tvarkingai, terminalas Butingėje pavojaus nekels.

Tarptautinio valiutos fondo misija, vadovaujama Knoblio, pustrėčios savitės domėsis, kaip Lietuva vykdo ekonominės politikos memorandumo įsipareigojimus, kaip panaudoja paskolas. Pasak fondo atstovų, jie susirūpinę dėl infliacijos. Jų nuomone, kalta dabartinė Lietuvos banko monetarinė politika. "Lietuvos bankas neleistinai smarkiai kišasi į užsienio valiutos rinką".

Lietuvos Seimo nariai a. Patackas ir R. Hofer-tienė, kaip parlamentinės grupės atstovai, išvyko į Čėčėniją dalyvauti prezidento Dž. Dudažovo komisijoje, kuri tarpininkaus, kad būtų perkelti Gruzijos prezidento Z. Gamsachur-

dijos palaikai iš Vakarų Gruzijos į Čėčėniją.

Lietuvos ambasada Rusijoje perspėjo Lietuvos komersantus būti atsargiems: parduodami Maskvoje automobiliai, jie vis dažniau patenka į nusikaltėlių rankas, apiplėšiami ir nurengiami. Ką jau šnekėti apie automobilį - Rusijos policija nė vieno dar nesurado.

JAUNOS ŠOKĖJOS SEKMĖ
TARPTAUTINIAME BALETO KONKURSE

Šešiolikmetė Vilniaus baleto auklėtinė Rūta Jėzerskytė (dėstytojos J. Švedaj. klasė) XXII tarptautiniame jaunųjų baleto šokėjų Lozano konkurse "Prix de Lausanne" laimėjo pirmą vietą piniginių prizų kategorijoje - 4000 sveikatos frankų, atitinkamus medali ir diplomą. Šiemetiniame konkurse, vykusiam sausio 25-30 d.d. dalyvavo 135 šokėjai iš 29 valstybių. Rūta - pirmoji lietuvaitė nuvykusi į tokio masto renginį. "Prix de Lausanne" - vienas iš elitinių baleto meno konkursų, kuriame dalyvauja jauni būsimieji profesionalai šokėjai.

KODEL BIJO VALDYTI
TELE -3

Savaitraštis "Amžius" nr. 4 išspausdino interviu su TELE-3 direktore Liucija Baškauskaitė. Ji sako: "Esame labai blogoje situacijoje. Neseniai grįžau iš kelionės, - o čia visokių siūlymų iš premjero A. Šleževičiaus, ryšių ministro G. Zintelio. Reikalaujama pakeisti kanalo nuomos sutartį, kas neatitinka Lietuvos įstatymų. O valstybinė Lietuvos televizija tik ir laukia, kada atsiras lais-

vas kanalas. Mat ji turi pirmenybės teisę į visus laisvus kanalus... Lietuvos radijo ir televizijos vadovai S. Sondeckis ir L. Tapinas rašo laiškus, raštus įvairioms užsienio telefirmoms, kuriuose praneša, jog TELE-3 piratiškai retransliuojanti jų laidas. Kreipiasi pagalbos į vyriausybę, prašydami padėti uždaryti TELE-3, neva ji griauanti Lietuvos prestižą užsienyje. Tik jie nežino, jog mūsų darbas pagrįstas dokumentais, ilgalaikiu susirastinėjimu su tomis užsienio telefirmomis". Į reporterės klausimą: "Matyt LDDP siekia susigrąžinti informacijos monopolį?" Liucija Baškauskaitė atsakė: "Be abejonės".

TELEVIZIJOS KONKURSAS
"Dainų dainelė - 94"

Tai vienuoliktasis Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkursas, skirtas keturioms amžiaus grupėms, ne vyresniems kaip aštuoniolikos metų.

Baigiamasis laureatų koncertas numatytas gegužės 28-ąją dieną Operos ir Baleto teatre.

Rašoma, kad atskirame "Dainų dainelės-94" konkurse dalyvaus užsienio lietuviai.

GINTARO MUZIEJUJE
MAŽEJA LANKYTOJŲ

Pernai Palangos Gintaro muzieju aplankė tik 82 tūkstančiai žmonių, kai tuo tarpu 1987 m. - daugiau kaip 339 tūkstančiai. Viena priežastis - kurorte mažėja poilsiautojų, mažiau atvyksta svečių iš užsienio ir Lietuvos.

Iš viso per 30-metį, kurį neseniai minėjo Gintaro muziejus, jame atsilankė 7,275,424 lankytojai.

LAISVĖS GYNĖJŲ PAMINKLO KONKURSO LAIMĖTOJAI

Komisijos patvirtinimu, skulptoriai S.Kuzma ir architektas M.Šaliamoras laimėjo konkursą paminklui žuvusiems 1991 m.sausio mėn.13 d. prie TV bokšto ir tų pačių metų liepos mėn.31 d. Medininkuose. Buvo patiekti 8 projektai.

Lietuvos Rašytojų Sąjunga už geriausią 1993 m.prozos knygą paskyrė premiją. Ją laimėjo prozininkas, vertėjas, dainų tekstų autorius Jurgis Kunčinas.

LIEPOS mėn. 9 d. Pasaulio Lietuvių Dainų Šventės proga, liepos mėn.9 d. ŽALGIRIO stadione, Vilniuje vyks Šokių Diena, kurioje dalyvaus apie 900 šokėjų iš Lietuvos ir apie 300 iš užsienio.

Šokių Dienos meno vadovės - Lietuvos choreografe Laimė Kiseliene ir Toronto tautinių šokių ansamblio GINTARAS vadovė Rita Karasiejienė.

PIRMIEJI DOKTORANTAI

Pirmąsį pokarinę Vilniaus dailės akademijoje apgintos dvi daktaro disertacijos. Taikomosios dailės fakulteto dekanui, dizaineriui Vytautui Kibildžiui humanitarinių mokslų dailės tyros pakraipos daktaro vardas suteiktas už darbą "Dizaino problemos formuojant žaidimų erdves Vilniaus senamiestyje", o šiuo metu Norvegijoje gyvenančiai Dailės istorijos ir teorijos katedros dėstytojai Laimai Petrusičiutei - už disertaciją "XX amžiaus Lietuvos tapyba ir modernizmas".

LIETUVIŠKA SEKMADIENIO MOKYKLA VARŠUVOJE

Prie Lietuvos generalinio konsulato Lenkijoje pradėjo veikti lietuviška Sekmadienio mokykla, pranešė ELTA. Čia kas savaitę rinksis Varšuvoje gyvenančių lietuvių vaikai. Apylinkėje gyvena apie 100 lietuvių - po studijų pasilikę punskiečiai. Antrojo pasaulinio karo metu atblokti žmonės, mišrių šeimų atstovai. Atvykusių vaikų dauguma lietuviškai kalba labai blogai, tačiau mokytojas Gintaras Končius vaikus sudomino įvairiais lietuviškais žaidimais. Jis išipareigojo visuomeniniams pagrindais surengti dešimt pamokų. Tikimasi, kad šią mokyklą lankys apie 15 moksleivių.

Milijoną kvadratinį metrų dirbtinių odų iš Plungės akeinės bendrovės "Litoda" nupirko olandų firma "Vanleuven Trading". Perka ir suomių, švedų, prancūzų firmos. Už eksporto plėtimą plungiečiai pelnė Europos Bendrijos prizą.

KAS BUVO PIRMOJI STALINIZMO AUKA?

Bebūnant tremtyje Irkutsko sityje vienos ištaigos buhalteris, pavarde Iljinas, pasakojo, kad jis buvo vienas pirmųjų, išgėjęs į Lietuvą ir viską matęs, kas atsitiko Lietuvos pasienyje. Priėjus sieną, prie nuleisto užkardo, pamatė bestovintį, gražią žalia uniforma apsirengusį Lietuvos pasienietį. Tarybinis politrukas išakė pakelti užkardą ir praleisti dalinį. Lietuvis pasienietis atsisakė tai padaryti, nes negavęs įsakymo iš savo viršininkų. Tada politrukas tą lietuvių pasienietį nušovė, o pripuolę kareiviai jį nutempė į nuoselę. Ir taip dalinys patraukė pirmyn.

Tas buhalteris, jeigu galima juo tikėti, anksčiau buvęs partietis karininkas, bet už kažką iš jo atėmė partijos bilietą ir karininko laipsnį ir ištrėmė. Jis pasakojo, kad prieš peržiangiant Lietuvos sieną, buvo įsakytas: jeigu pastebėsite kokią pasipriesinimą, tą vietovę sulyginkite su žeme.

Bėgo metai. Besilankant Varėnos rajone, girdėjau, kad toks įvykis čia tikrai buvęs, ir buvo minima net to narsuolio pavarde. Bet viskas dingio užmarštyje.

Gerbiameieji varėniečiai! Gal kas girdėjote, gal žinote to narsaus pasienio policininko pavarde ir kur tai atsitiko? Būtų įvardinta tikrai pirmoji stalinizmo auka, kurią reikėtų pagerbti.

Kas žinote, plačiau aprašykite ir atsiųskite "Lietuvos aidui".

A. Imbrasas, Ramygala, 1993.12.07.

2 psl.

Lietuvoje

B.N.

OLIMPIEČIŲ PALYDOS

Vasario 3 d. Vilniuje "Karolinos turo" viešbutyje įvyko Lietuvos olimpiečių palydos į Lillehammer"i Norvegijoje, žiemos žaidynes. Olimpiadoje Lietuvai atstovaus ledo šokių pora M. Drobiazko ir Povilas Vana-gas, slidininkai V. Vencienė ir R. Panavas, biatlonininkai K. Strolienė ir G. Jasinskas.

Prieš oficialias palydėtuves olimpiečius priėmė prez. A. Brazauskas ir premjeras A.Šleževičius.

Pirmieji į Žiemos žaidynių sostinę išvyko mūsų slidininkai ir biatlonininkai -vasario 4-ąją mikroautobusu jie išvažiavo į Rygą, ir kur drauge su Latvijos olimpiečiais išskrido į Norvegiją. Mūsų čiuožėjų pora i olimpiadą išskris vasario 11 d. kartu su prez. A. Brazausku, kuris stebės iškilmingą žaidynių pradžią. Planuojami jo susitikimai su Norvegijos ir kaikiurių valstybių, Tarptautinio olimpinio komiteto vadovais.

TĖVYNĖS SAJUNGA

Tėvynės Sąjunga įsisteigė 1993 m. gegužės mėn. 1 d. Steigiamajame suvažiavime Vilniuje, dalyvavo 800 delegatų iš visos Lietuvos. Tėvynės Sąjunga jau pajėgė suskukti visuotinį savo suvažiavimą Vilniuje, 1993 m. gruodžio mėn. 11-12 d.d., kuriame dalyvavo virš 1000 delegatų ir buvo užsirašiusių jau virš 13,000 narių. Tai šiuo metu bene geriausia politinė partija Lietuvoje. Jos vardu steigiamajame suvažiavime išrinktas Vytautas Landsbergis, o vykdomuoju valdybos pirmininku -Gediminas Vagnorius.

1993 m. pavasarį, Toronte, Kanadoje, įsisteigė Tėvynės Sąjungai remti iniciatyvinė grupė. Iniciatorių dėka 1993 m. pavasarį buvo suorganizuota Vytauto Landsbergio Tėvynės Sąjungos vado susitikimai Kanados lietuvių kolonijose bei su Kanados valdžios atstovais Ottawoje. 1993 m. rudenį Hamiltone, Ontario, Iniciatyvinė Grupė surengė Tėvynės Sąjungos Kanados Skyriaus steigiamąjį suvažiavimą, dalyvaujant arti 150 asmenų, per kurį buvo išrinkta skyriaus Taryba. Pirmininku išrinktas torontiešis, Eugenijus Čuplinskas.

1994 m. sausio mėn. Kanados TS Skyrius suorganizavo sėkmingus buvusio Lietuvos Respublikos ministro pirmininko, dabartinio Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininko, Gedimino Vagnoriaus, susitikimus Kanados lietuvių kolonijose: St. Catharines, Hamiltone, Toronte, Delhi, Iondone ir Ottawoje. Taip pat įvyko susitikimai su Kanados Konservatorių Partijos, Ontario lyderiu Michael Harris, Ontario parlamento rūmuose, Toronte bei Ottawoje su Kanados Užsienio reikalų ministerijos pareigūnais ir Parlamentinių sekretoriumi, parlamento nariu užsienio reikalams Jesse Flis.

St. CATHARINES

Gediminas Vagnorius savo pirmame šios kelionės metu įvykusiame susitikime su Kanados visuomene St. Catharines apylinkėje, kalbėjo apie išeivijos, kaip vientisos tautos dalies, vaidmenį. Jis pabrėžė: "Išeivija yra didelė Lietuvos tautos dalis. Be to - sveikesnė tautos dalis, kurią mes privalome kuo plačiau įtraukti į atsikūrusios valstybės politinį, ekonominį bei kultūrinį gyvenimą". Jis pabrėžė, kad virš 50 m. vystytą sistemą per vienus ar duėjus metus neįmanoma permąstyti nauja sistema. "Kanados, Amerikos ir kitų kraštų aktyvių tautiečių padedama, Lietuva išsikovojo nepriklausomos valstybės statuso pripažinimą, bet demokratinei valstybei to nepakanka. Ne taip paprasta pakeisti Lietuvoje seną gyvenimo būdą. Turime pakeisti Lietuvoje tuos, kurie po 50 metų sovietinės prispaudos ir dabar dar puoselėja senąsias politines nuostatas. Atkūrėme nepriklausomą kraštą, bet dar liko įveikti buvusias komunistines struktūras ir galvosena. Išvada - svarbi išeivijos aiški pozicija. Apatija bei neutralumas, tiek čia kiek ir Lietuvoje yra kanksmingas reiškiny.

MUMS RAŠO:

ŠVIESA, MOKSLAS IR DARBAS

K. Ambrasas

Teko girdėti, kad Lietuvoje yra patys ramiausi ir teisingiausi žmonės - buvę Sibiro tremtiniai. Jie beveik niekada nedejuoja ir nesiskundžia sugrįžę atgal į tėvynę, apie kurią Sibire jie galėjo tik sapnuoti.

Bet kas sugrįžusiems tremtiniais buvo skaudžiausia, kad kartais (aciū Dievyi, ne visi), buvo sutikti šaltai ir net nepageidaujami savo Tėvynėje iš savo artimųjų pusės!

Jie anksčiau, ir dabar, yra kukiliausi žmonės Lietuvoje, prapratę tik vargti, bet nesiskusti ir neverkti, nes jie jau neturi asarų, kurias seniai paliko Sibiro taigose ir tos ašaros, jau 1994. II. 23

Mažeikių valstybinė įmonė "Oruva" pagal Vokietijos KHD firmos licenciją gamins dyzelinius variklius mažo galingumo traktoriaims, kautuvams, statybos ir plentų tiesimo mašinoms. Dalis produkcijos bus eksportuojama. Įmonėje atsiras apie 500 naujų darbo vietų - pastatyti du nauji pastatai, montuoja mos modernios iš vokiečių pirktos technologinės linijos.

Vilniaus "Audėjo" įmonė nuo š.m. sausio pradžios dirbo trimis pamainomis.

Lietuviškus gobelenus perka anglai, amerikiečiai, vokiečiai, skandinavai. Jau gruodžio mėnesį įmonėje buvo užsakyta daugiau kaip du trečdaliai būsimos 1994-ųjų metų produkcijos. Jos generalinis direktorius J. Karčiauskas vadinamas vienu pirmųjų Lietuvos fabrikantų (38% valstybei priklausiusių akcijų išigijo trijų asmenų grupė).

Kaune, Šančių ir Kalniečių rajonų gatvėse, pradėjo darbuotis pirmoji "Volvo" firmos šiukšlių surinkimo mašina. Kauniečiams ją padovanojo švedai.

G. Vagnorius, būdamas Hamiltone, dalyvavo Šeštadieninės mokyklos surengtame Sausio 13-osios minėjime. Minėjimas ir interviu su G. Vagnorium buvo gana plačiai aprašytas Hamiltono anglų visuomenės laikraštyje "The Hamilton Spectator". Taip pat buvo padarytas pranešimas visuomenei Hamiltono Pensininkų klube.

TORONTE

Toronte, Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininką sutiko gausi publika pripildžiusi Lietuvių Namų didžiąją salę. Gediminas Vagnorius pasakojo apie jo Lietuvos Vyriausybės valdymo laikus - kaip senosios nomenklatūrinės struktūros niekada dar nebuvo atidavusios tikrosios valdžios kitoms jėgoms; kaip Ministras Pirmininkas neturėjo pakankamos paramos jau pasikeitusioje Aukščiausioje Taryboje pakeisti tuos ministrus, kurie aktyviai dirbo prieš bei sabotavo Landsbergio ir jo vystomas reformas. Pasakojo, kaip yra skatinama apatija Lietuvos žmonių tarpe, neutralizuojama visuomenė, kad aktyviai nesirūpintų Lietuvos politiniu gyvenimu, jos, kaip valstybės, ateitimi. Pasakojo kaip prieš 1993 m. rudens Seimo rinkimus, žmonės buvo gąsdinami: jei "Sąjūdis" laimės, jus visus už vogimą kolūkyje nubaus - o visi vogė, už tat visi ir pabijojo...

Dabar, kalbėjo G. Vagnorius, vykdoma privatizacija, nėra tikroji privatizacija, kuri buvo pradėta Landsbergio -Vagnoriaus laikais. Dabar nomenklatūra leidžia saviems valdžios sluoksniams perprivatizuoti ir tai, kas jau buvo privatizuota. "Žmones labai piktina, kad 1993 m. pakeitus privatizavimo įstatymus, išigali nomenklatūrinis (valdančiųjų sluoksnių) turto išvalstybinimas ar jau privatizuotų įmonių perprivatizavimas be pinigų ar investicinių čekių".

Dabartinis sunkus laikas Lietuvoje, anot jo, tai būtina auka, kad nereiktų dar 10-20 metų vargti toje, iš esmės, sovietinėje santvarkoje. Gediminas Vagnorius nemato pagrindo nusivilti - Rumunijoje dar niekad nuo valdžios nenuėjo komunistai; Lenkijos pavyzdys, dabar Estijos savivaldybių rinkimų rezultatai. Daug kur viskas per daug susimėšė, neaišku, kas turi valdžią. Komunistų grįžimas į valdžią, tai natūralus post-sovietiniuose kraštuose reišnys, kuris vėl keisis, žmonėms komunizmo dar kartą "atsikandus". Lietuva pirmoji pradėjo reformų procesus, jina pirmoji iš to liūno ir išeisianti, nes dabar yra aišku kas ją valdo ir kas turi daugumą valdžioje.

Tėvynės Sąjunga jaučiasi daug stipriau negu prieš pusę metų, kai jie steigėsi. Apylinkėse žmonės masiniai lanko susitikimus. Tėvynės Sąjunga dirbtinai neskuobins priešlaikinių Seimo rinkinių. Taip pat neprisidėjo ir nepisideda prie jokių streikų organizavimo ar visuomenės destabilizavimo akcijų. Tėvynės Sąjunga siekia, kad rinkimai į Seimą įvyktų, kaip pramatyta 1995 m. tačiau kartu su savivalybių rinkimais. Tai šiuo metu bene gausiausia politinė partija Lietuvoje ir iš valdžios negaunanti nė cento paramos. Stojantieji į Tėvynės Sąjungą yra persekiojami, taigi, dalyvavimas joje tikrai neduoda jokių privilegijų. Tėvynės Sąjunga yra vienintelė partija, kurios dabartinė nomenklatūra bei valdančios struktūros negali valdyti. Kadangi Tėvynės Sąjunga yra niekam nepriklausoma, nepavaldi, yra tikrai savarankiška ir per ją prelegentas mato naujas perspektyvas Lietuvai. Jis padėjo Kanados lietuviams už ištikimą ir nuolatinę pagalbą ir prašė ir toliau įsijungti į Lietuvos atstatymo darbus ne tik tai finansais, bet ir savo talentais, profesiniais sugebėjimais, kuriuos jie jau dabar pasiruošę panaudoti įjungiant į atitinkamas darbo grupes, kurių užduotis ruošti valstybines programas ir imtis atsakomybę už jų vykdymą.

G. Vagnorius Toronto Šeštadieninės mokyklos vyresnėsios klasės aiškino vaikams Lietuvos valdžios struktūras bei veikimo galias, demokratijos vystymo procesus. Jauni klausytojai užklausė, ar nebūtų tiksliau Lietuvai įvesti diktatūrą reformų reikalu (kaip kad buvo Smetonos laikais anų metų Nepriklausomoje Lietuvoje, sakė studentė) vietoj tikintis tikros demokratijos jai nepasirošus ir jos tinkamai neišugdžius. Vyko įdomi diskusija. Jaunimą taip pat domino nusikalstamumo augimas Lietuvoje bei mafijos ir valdžios struktūrų susipainiojimas.

kiečių okupaciją ir vėl sovietų sugrįžimą. Kokias sunkias, baisias dienas pergyvenome.

Tikras stebuklas, kad taip netikėtai sulaukėme Lietuvos atgimimo - Nepriklausomybės. Atrogo, tik vėl gyventi ir džiaugtis tereikia, bet kodėl gi tas džiaugsmas pavirto į nusiminimą? Neaiški ateitis, gyvenimas be ūpo...

Dirbonie, taupėme senatvei. Rubliais gavau pensijos 132, o dabar - mylimais, kantriai lauktais litais - 77. Ir pirma ir dabar už pensiją tik skurdas, o santapos ir visai pradingo, belieka džiaugtis gamtos gražumu.

Jaunystėje teko vaidinti vakarėlyje. Mano rolė buvo - Miškų karalius. Pamenu, tada pasakiau tokių linkėjimų vaikams, miško gėlėms, žvėreliams: "Kas nori būti laimingas, turi dirbti ir dirbti. Šviesa, mokslas ir darbas - tai ir yra laimės gėlė". Bet dabar jie mažai pildosi, tad ir sukūriau, pasitikdamas Naujuosius, toki eilėraščių:

*Stovi kaip medis nugenėtas,
O man po kojų - Lietuva,
Graži, kaip nuotaka mylėta,
Skaudi kaip žirdgėla sava.*

*Kai dauglavedžiai kailius keičia,
Kai tiek apgaulės ir klastos,
Ne vargšo naudai kyla skalčiai
Ir plėčias žiaunos prabengos.*

*Stovi kaip medis nugenėtas,
O man po kojų - Lietuva,
Talp "patriotų" pamylėta,
Taip apvogta ir apgauta...*

B.K.

G. Vagnorius pakviestas dalyvavo Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos posėdyje ir turėjo progą išklausti rūpesčius bei nesklandumus, ruošiantis dalyvauti Dainų ir Šokių Šventėje Lietuvoje šią vasarą ir apie planus ruošiant Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą dalinai Lietuvoje, oalina Europoje.

Londono apylinkės lietuviams, G. Vagnorius pabrėžė augančią Tėvynės Sąjungos įtaką Lietuvos politiniame gyvenime. Dešinėsios jėgos dar pilnai valdžios Lietuvoje neturėjo, nes atgavus nepriklausomybę 1990 m. dešiniųjų Lietuvoje nebuvo. 1991 m. Sausio 13 d.krizės metu gavęs Vyriausybę ir Ministrų kabinetą, G. Vagnorius jį perėmė iš Kazimieros Prunskienės. Pradėjus dirbti paaikšėjo kokie asmenys kuo buvo ir tai, kad tuometinė Aukščiausioji Taryba nebuvo suinteresuota, kad Vyriausybė būtų pakeista. Premjerui pateikus tvirtinti ministrų pakeitimus, vos pajėgė, per didelį vargą, pakeisti keletą ministrų. Aišku buvo ir tai, kad atsiekus visus vienijantį Nepriklausomybės atgavimo tikslą, Aukščiausioji Taryba bei Sąjūdis pradėjo skirstytis į skirtingas ideologines gruputes. Bendrai paėmus, Lietuvos žmonės yra visiškai vargo išsekinti. Kai kas suinteresuotas juos tokius ir laikyti, kad būtų priklausomi ir nesipriešintų. Anot jo, didžiausias šiometinis Lietuvos žmonėms uždavinys - įveikti save iš vidaus!

Delhi Lietuvių visuomenei G. Vagnorius daugiau dėmesio skyrė žemės ūkio klausimų nagrinėjimui. 1933 m. Lietuvoje netrūko žemės ūkio produkcijos. Problema buvo tame, kad dabartinė Lietuvos valdžia jos nesusipirko! Šiuometinė valdžia nuo žemdirbio yra visai nesisukusi - jis praktiškai paliktas Dievo valiai. Kai už produkciją suvoka, sumoka du ar tris kartus mažiau, nes infliacija, iki užmoka, tą pinigą jau "suvalgysiu". Ne Landsbergio laikais vykdoma reforma sužlugdė kaimą Lietuvoje, bet sena sovietinė politika. G. Vagnorius, tačiau turi optimistinę viziją dėl Lietuvos ateities - jeigu Lietuvai bus leista pačiai tvarkytis, be didžiųjų kaimynų iš Rytų kišimosi, jis prognozuoja, kad Lietuva pirmoji į post-sovietinį liūną įkritusi, pirmoji iš jo ir galinti išlipti.

Kadangi smurto ir šmeižto kampanija prieš Gediminą Vagnorių ir Vytautą Landsbergį varoma pastoviai, jų pranešimai Kanados lietuvių visuomenėje susilaukė didelio dėmesio. Nepaisant blogo žiemos oro, Gediminas Vagnorius visur susilaukė gausių klausytojų būrių. Tai davė progą žmonėms tiesioginiai išsiaiškinti rūpimais klausimais. Dalyvavusių susitikimuose neretas priėjo išvados, kad šmeižtai varomi prieš tikrai Lietuvos ateičiai reikalingą asmenį, kuris (su sąlyga, kad Lietuvai bus leista tvarkytis savarankiškai) su dar, palyginus, jaunatviška energija, drąsa ir entuziazmu tvirtai išitikinęs optimistiškai demokratiškos, vakarietiškos Lietuvos vizija.

Prelegentą lydėjo Tėvynės Sąjungos Kanados skyriaus pirm. Eugenijus Čuplinskas ir Tarybos nariai: Vytautas Bireta ir Gabija Petrauskienė.

(Iš Gabijos Petrauskienės atsiųstos informacijos.)

"Pagaliau Vilniuje duris atvers restauruota Nacionalinė Filharmonijos koncertų salė.

Klausimas: ką reiškia nacionalinė? Ar tai tautinė, ar valstybinė Filharmonijos koncertų salė?

Toliau kalbama apie valstybinį chorą - Kauno! Kodėl Kaune valstybinis choras, o Vilniuje nacionalinė Filharmonijos salė?

Ką reiškia iš viso žodis "nacionalinis". Ar tai ne bolševikinis padaras, išven-gimui naudoti žodį "tautinis"?

Šio žodžio naudojimas paplitęs visoje Lietuvos spaudoje, pranešimuose ir paskaitose ir nejučiomis, atrodo, persimeta (gaila) ir į mūsų išeivijos spaudą.

Jei manó pastabos neteisos - atsiprašau."

Bronius Saplys

Welcome to Vilnius. We fly you there 7 times per week.

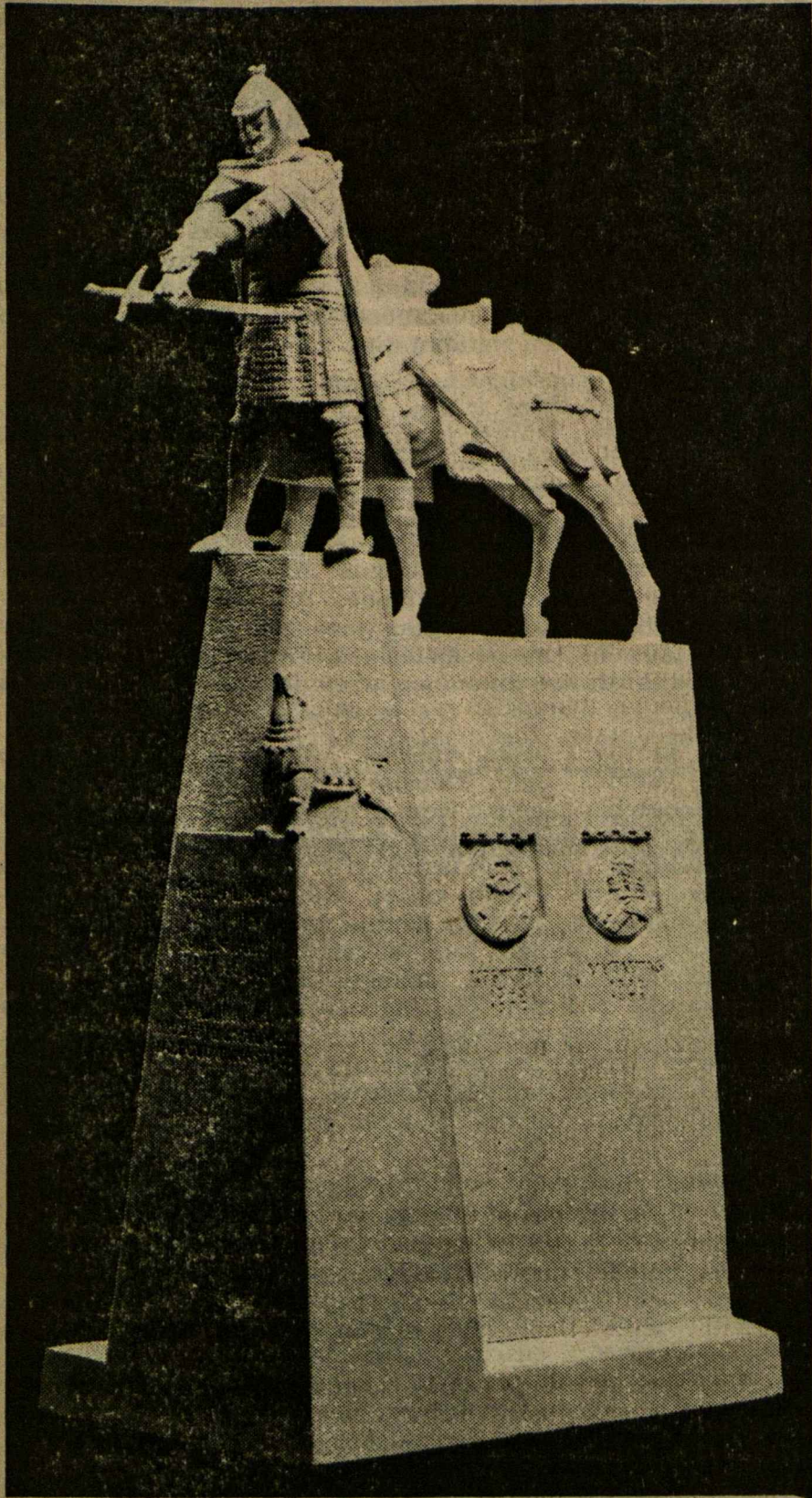
Lufthansa has daily flights from 5 Canadian gateways to Germany. From there, convenient same day, non-stop connections to Vilnius, 7 times per week.

So, if you are in a hurry to get to Lithuania, nobody flies you there more often. For information call your travel agent or 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Paminklo Gediminui maketas. Vytautas Kašuba, skulptorius.
Nuotr: Algio Norvilos

LIETUVOS SOSTINĖS VILNIAUS ĮKURĖJO PAMINKLAS

Išpūdingą paminklo projektą Didžiajam Lietuvos Kunigaikščiui GEDIMINUI sukūrė užsienyje gyvenantis žinomas skulptorius Vytautas KAŠUBA. Už šį projektą jis yra laimėjęs pirmąją premiją. Pirmą kartą bus įamžintas D.L.K.GEDIMINAS puikiu paminklu, koks jam ir priklauso už Vilniaus miesto įkūrimą, kaip ir jo Lietuvos valdovų

dinastiją.

JAV Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas - ALKA - sutiko tarpininkauti paremiant šio paminklo įvykdymui. Rėmėjai ir gautos lėšos bus paskelbtos Lietuvos spaudoje ir TV prognoje.

Adresas ALKA (Gedimino Fondui), P.O.Box 508, Putnam, CT 06350.

Dėkoja D.L. Kunigaikščio Gedimino Paminklo Šalpos Fondo Valdyba.

KULTŪRINĖS REVOLIUCIJOS PRANAŠAI LIETUVOS ZEMEJE

Rimvydas Valatka

Lietuvos Seimas uždraudė kazino ir kitus azartinius lošimų namus. Taigi už įstatymo atsidūrė netgi nekaltasis bingo, kurį organizuoja net daugelis pasaulio bažnyčių. Kaip jau tokiais atvejais įprasta, vieningai dėl to balsavo ir vadinamieji dešinieji, ir kairieji.

Prezidentas tikriausiai nesirys gultis ant bėgių ir ši kvailą draudimą turėtų pasirašyti. A. Brazauskas ką tik atmetė valstybės pareigūnų turto deklaravimo įstatymą, o tai bent jau teoriškai turėjo papikinti visuomenę, nes šis įstatymas galėjo tapti apynasrių nomenklatūrai ir peiliu korupcijai. Dabar Prezidentui pasitaiko proga pavaidinti šventąjį ir įtikti tiek saviems šventeivoms iš kairės, tiek ir jų oponentams.

Lošimo namų uždraudimas yra būdingas farizaiškumo pasireiškimas. Buvę komunistai nepakeistą neigiamą nuostatą atsinešė iš tų laikų, kai M. Burokevičius buvo ne valstybinis nusikaltėlis, o kultūrinės revoliucijos specialistas, kalęs masėms į galvas tezę apie pūvantį kapitalizmą, ir tai, kad individas visada turi paklusti kolektyvui. Suponuojama mintis, jog kazino yra susijęs tik su nusikaltimais. Vienas toks M. Burokevičiaus pasekėjas iš Seimo LDDP frakcijos neseniai "Tiesoje" rašė, jog lošdamas "žmogus atitraukiamas nuo darbo, kūrybos", taip pat "pralošiamas sunkiai įgytos santaupos, turtas".

Reformuotasis burokevičinkas "rūpinasi" asmeniniais pinigais žmogaus, kuris jokios partijos, netgi tokios geros ir žmogiškos kaip LDDP, neprašo jais rūpintis. Tuo tarpu tais pinigais, kuriuos žmonės patikėjo jam tvarkyti ir ku-

riuos ponas iš Seimo turėtų saugoti kaip savo akį, kazino priešininkas leidžia netrukdomai svaistyti perkant už milijonus dolerių su tų pačių nusikaltėlių pagalba netinkamus kariuomenei sraigtasparnius.

Tokių palyginiųmų Lietuvos valstybėje norįs rieškučio-mis semk.

Kai šalyje prasidėjo dar vienas trichineliozės protrūkis, vyriausiojo valstybinio gydytojo higienisto pavaduotojas R. Sabaliauskas oficialiame raste grasina susidorojimu "Lietuvos rytui" už tai, kad šis drįsta reklamuoti geriausius pasaulyje vynus iš Bordo. Trichineliozė posovietiniams lietuviams nekenkia. Jų sovjetizuoti skrandžiai gali neatlaikyti prancūziško vyno gurkšnio.

Ar lietuviai nuo šiol nebežais azartinių žaidimų? Ar šalyje išnyks "prostitucija, prekyba narkotikais, nuplovimas nusikalstamu būdu igytų pinigų", kurie, anot to paties fariziejaus iš Seimo LDDP frakcijos, yra tik kazino palydovai?

Neatmestina galimybė, jog tokį šventeivišką įstatymą galėjo įtakoti ir slaptų lošimo namų savininkai, kuriems leidimas steigti kazino, būtų tik nereikalinga konkurencija, mažinanti pelnus. Dabar tokių namų pelnai bus pasakiški, tačiau valstybei, kuriai iš legalių lošimo namų pelno paprastai atskačiuojama didžioji dalis, mokesčių iš jų nenubyrės nė cento.

Įtarimą kelia ir tai, kad kazino legalizavimui prieštaravo Vidaus reikalų ministerija. Policininkai bijo prarasti pajamų šaltinį iš slaptų lošimo namų? Kita vertus, Lietuva tokia nedidelė, kad piliečiui, norinčiam pralošti dalį savo asmeninių pinigų, pasiekti Rygą ar Varšuvą bus dar greičiau negu Vilnių ar Kauną, tad ko varta tokia Lietuvos labdara kaimyninėms valstybėms?

Daugelis jau spėjo pamiršti, kaip iškilmingai Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas pernai Prancūzijoje pareiškė, jog Lietuva kuria kapitalizmą. Gali būti, kad tai pamiršo ir pats Prezidentas, pernai prieš pat Kalėdas pasirašęs Seimo priimtą įstatymą dėl importo apmokestinimo 18% (Pridėtos vertės mokesčio įstatymas).

Suprantama, tik vaikams būtų gaila dėl "Orbit" be cukraus ar "Snickers" šokolado, kurių pabrangimą beveik penktadaliu, dar galima kažkaip išsiversti. Tačiau lygiai taip pat nuo šiol apmokestinamas ir naujas ūkininko traktorius, naujos audimo staklės, dešrų fasavimo linija, spaudinio masinos, kompiuteriai.

Kitaip sakant, už kiekvieną naują technologiją, įvežtą į Lietuvą, kurioje ji galėtų suteikti naujų darbo ir pragyvenimo galimybių žmonėms, valstybiniai reketininkai pasienyje iš karto pasiims penktadalį naujos technologijos vertės duoklę!

Žinant, kad pati Lietuva technologijų ir daugelio reikalingų čia įrengimų negamina, kad be naujų technologijų Lietuvos ekonomika netaps konkurentinga ir esant dabartinėms bankų kreditų palūkanoms, kaip Prezidentas gali paaiškinti savo parąšą po šia eiline socialistine saviškių nesąmone?

Metalai ir kitas reeksportas iš Rusijos greit baigsis, ir Lietuvai, kaip tai senei iš pasakos apie auksinę žuvėlę gresia galimybė atsidurti prie perskeltos geldos. O gal kaip tik tokiomis priemonėmis, žlugdančiomis Lietuvos ūkio atnaujinimą ir konkurentingumą, siekiama atitverti Lietuvą nauja geležine uždanga nuo Vakarų?

Rytams atviri keliai takeliai, rusams ir baltarusiams kaskart vis pratęsiamas bevizis įvažiavimas į Lietuvą, o dabar, kai valdžia vienu tik įstatymu penktadaliu pabrangino vakarietiškas technologijas, daugelis beįstengs nusi-pirkti tik atsilikusią rusišką įrangą. Ir vėl atgal?

(Iš "Lietuvos rytas", nr. 11, 1994 m. sausio 18 d.)

KAREIVIŠKI PIETŪS: SRIUBA IR PERLINĖ KOŠĖ SU KIRMINŲ UŽDARU

Tomas Juknevičius

Vakar į redakciją paskambino skaitytoja iš Panevėžio A.B. (pavardė redakcijai žinoma, bet prašė jos neskelbti). Jos devyniolikmetis sūnus buvo pašauktas į tikrąją krašto apsaugos tarnybą praėjusių metų rudenį. Tarnauja Marijampolės motodesantiniam batalione. Motina, nuvykusi į dalinį priesaikos priėmimo dieną, sūnų sunkiai bepažino: jam buvo sumuštas stuburas, sunkiai galėjo kvėpuoti.

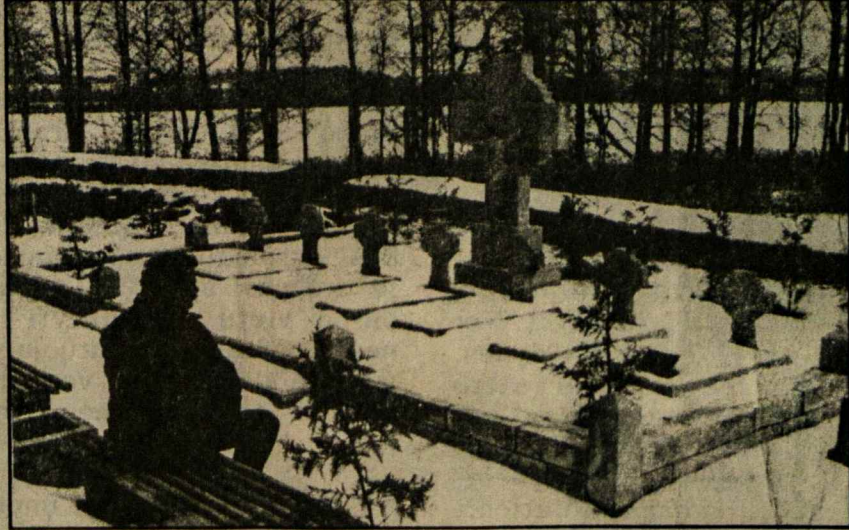
Sūnus prašęs motinos pinigų į dalinį nesiųsti, nes jie visi atimami.

"Mano sūnus nebuvo lėpūnėlis, į kariuomenę jis norėjo eiti pats, - vakar sakė skaitytoja. - Tačiau dabar aš gal liuosi pritarusi šiam jo žingsniui ir kitoms motinoms patarsiu neleisti sūnų į kariuomenę, kur jie žeminami ir neturi jokių teisių".

Praėjusių metų gruodžio pradžioje šešių jaunų karių, tarnaujančių Vilniaus motodesantiniam batalione, dislokuotame Jonavos rajone, Rūkloje, motinos parašė laišką Krašto apsaugos ministerijos vadovybei.

Jos rašė, kad jų sūnūs buvo pašaukti į kariuomenę iš Telšių rajono. Po mėnesio jie grįžo išsekę dėl blogo maitinimo, sutinusiomis galūnėmis, pūluojančiais rankų krumpiais, nušalusiais kojų pirštais, žaizdoti. Motinos rašė: "Mes nepakęsime, kad iš mūsų sūnų būtų tyčiojamosi, fiziškai ir moralškai traumuojami. Kareiviams taikomos fizinės bausmės, žeminančios asmenybės orumą, kai reikia stovėti ramiai ištistose rankose laikant taburetę, daryti atsispaudimus ant asfalto kruviniais krumpiais, bėgti iki apalpimo."

Kariuomenės vado generolo J. Andriškevičiaus įsaky-

Savonorių kapai Giedraičiuose.

Ankstesniais metais nelabai prižiūrėti Giedraičių kapinėse palaidotų Lietuvos Respublikos 1918-1919-ųjų metų savonorių kapai šiandien gražiai sutvarkyti. Kapų rekonstrukcija apylinkei kainavo daugiau kaip 13 tūkstančių litų.

mu buvo sudaryta komisija padėčiai Vilniaus motodesantiniam batalione patikrinti. Komisija, kuriai vadovavo krašto apsaugos mokyklos viršininko pavaduotojas docentas, medicinos mokslų daktaras pulkininkas A.Vaitkaitis nustatė, kad keletas Vilniaus motodesantinio bataliono karių gydosį Telšių rajono centrinėje ligoninėje. Jų ligų diagnozės: daugybinės rankų ir pėdų trintinės, supūliavusios žaizdos, niežai, raumenų blauzdų uždegimai.

Išvadose rašoma, kad Vilniaus motodesantinio bataliono valgykla įrengta nepritaikytose patalpose. Indai, peiliai ir pjaustymų lentos nemarkiruotos. Virta dešra vakarienei saugoma nuo pusiaudienio sandėlyje kartu su kruopomis ir miltais. Virimo ceche valgyklos darbuotojų drabužiai laikomi ant palangių, patalpų kampuose. Persirengimo kambario ir dušo nėra. Indai paprastai nuriebalinami, dezinfekuojančio skiedinio nėra. Lapkričio 24 d. pietums pagamintoje sriuboje ir antrame patiekale (perlinė košė) buvo rasta kirminų. Šios kruopos buvo skirtos gyvuliams šerti. Maitinimo normų suminė išraiška neatitiko reikalavimų maitintis už 4.47 Lt. per dieną. Maisto tarnybos viršininkas viršila L. Stasiūnas negalėjo pateikti dokumentų, patvirtinančių paros maitinimo kaloringumą. Maisto atsargų sandėlyje praktiškai nėra. Šviežios mėsos kariai negauna, kadangi perkami konservai arba dešros.

Išvadose minima, kad kariai turi tik pusę normos medvilninių kojinių, visiškai neaprupinti žiemine avalyne, trikotažinių pirštinių neturi 108 kariai, tiek pat karių dėvi senas neišvalytas kepurės, žieminės kepurės, pusvilnonius megztinius gavo tik rudeninio šaukimo kariai. Atliekantys sargybą kariai neturi puskailinių, veltinių, kaliošų, todėl vaikšto drėgnomis kojomis arba jasnusla.

Tikrinimo metu Vilniaus motodesantinio bataliono medicinos punkte gydėsi 13 kareivių, tiek pat yra lovų. Dažniausiai pasitaikančios ligos: krumplių pūluojančios žaizdos, pėdų nutrynimai.

Komisijos nariams kalbantis su Jonavos ligoninės vyriausiuoju gydytoju paaiškėjo, kad ligoninėje nėra karto nesilankė KAM medicinos tarnybos "Geležinio vilko" lauko kariuomenės brigados gydytojai. Lankymosi metu ligoninėje gydėsi 19 Vilniaus motodesantinio bataliono karių, jų tarpe keletas turėjo pilvo priekinės sienelės kraujosrūvių. Trūkūs dvylikapirštės žarnos opai, vienam kariui buvo padaryta operacija, po kurios jis paleistas atsargon.

Ta pati, tik dar didesnė komisija tikrino Klaipėdos motodesantinį batalioną. Čia komisijos nariai aptiko "šaltąją" kamerą, kurioje išimti langų stiklai. Areštuotieji ir rikiuotės pratybas vedami be galvos apdangalų. Kameros nedeinfekuojamos, areštuotieji laikomi po 10 ir daugiau dienų, nevedami į pirtį, todėl pas juos atsirado utėlių, dalis susirgo niežais. Kuopose netoleruojamos fizinės baus-

šys. Palangos ligoninės vidaus ligų skyriaus gydytoja I. Jablonskienė komisijos nariams pateikė eilinio A. Zverovo ligos istoriją ir papasakojo, kad šiam kariui nustatytos daugybinės kraujosrūvos krūtinės ląstoje, nulaužtas dantis. Kitas karys eilinis G. Barišauskas buvo pasiųstas į Nemsetos areštinę iš Tauragės 15 parų. O kitas eilinis karys prasėdėjo areštinėje 50 parų. Areštinėje jį nuolat mušdavo. Po gydymo Palangos miesto ligoninėje jis komisuotas (atleistas).

Klaipėdos motodesantinio bataliono medicinos punkte kariai gydosį su viršutinių kvėpavimo takų susirgimais, nes persišaldo neturėdami šiltų batų, kojinių. Žieminės kepurės išduodamos tik einant į sargybą.

Iš Klaipėdos motodesantinio bataliono per pusmetį pabėgo ir į dalinį negrįžo 15 karių.

Šiomis dienomis "Geležinio vilko" lauko kariuomenės brigados vadas pulkininkas Č. Ježerskas išvyksta mokytis anglų kalbos į Didžiąją Britaniją, o Klaipėdos motodesantinio bataliono vadas majoras R. Baltušis - į JAV.

Brigados vado pavaduotojas pulkininkas Z. Orentas atsisakė komentuoti minėtus faktus. Susisiekti su Vilniaus motodesantinio batalionu nepavyko, su kariškiais Rūkloje bendraujama tik radijo ryšiu. Marijampolės motodesantiniam batalione vakar nebuvo įmanoma rasti nė vieno aukšto rango kariškio.

(Jeigu reikia bėgti nuo rekrūtų ar dar blogesnio savos, NEPRIKLAUSOMOS sovietinio generolo VALSTYBĖS kariuomenės tai kas belieka daryti? "tvarkos", o ne nuo carų Juk aišku Red.)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1.100.000. dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neličiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

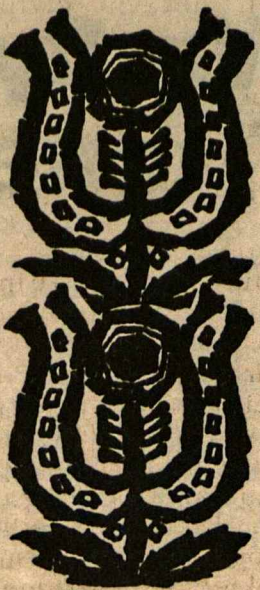
Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Hire Enthusiasm. Hire a Student.

Under the Government of Canada's summer employment program for students, organizations of all kinds are eligible to apply for funding assistance that supports the creation of summer jobs.

Apply now through your local Canada Employment Centre - listed under Employment and Immigration Canada in the blue pages of your telephone book.

Challenge '94

APPLICATIONS MUST BE POSTMARKED NO LATER THAN **MARCH 11, 1994**
Note: The deadline may vary. Please contact your local Canada Employment Centre for further details.

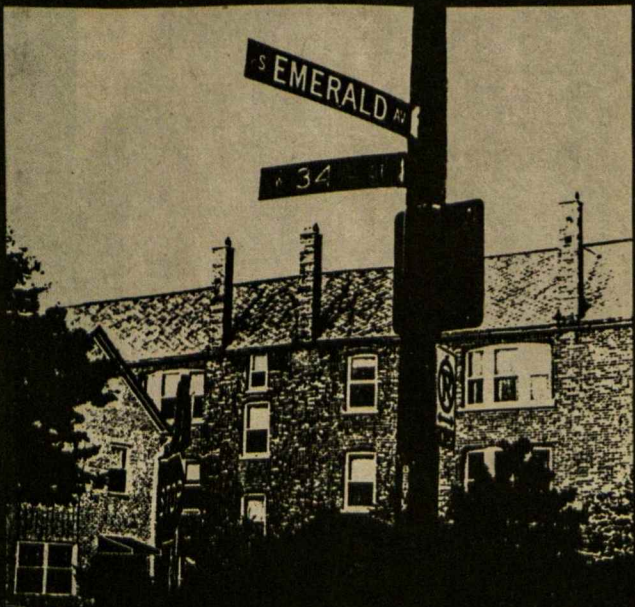
Human Resources
Development Canada

Développement des
ressources humaines Canada

Canada

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Marius Katiliškis

PIRMADIENIS EMERALD GATVĖJE

Atsiųsta paminėti:

PIRMADIENIS EMERALD GATVĖJE. Marius Katiliškis. Romanas. 1993. Chicago, JAV. 208 psl. Kietais viršeliais. Aplankas Vytauto O.Virkau. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Tiražas 800 egz.

IŠTRAUKA:

* * *

"Rambler station vagon" visuomet parengtyje stovėjo prie durų. Nebuvo tai didelė mašina, bet jos užteko vienam žmogui, o dviejų ar daugiau vienu kartu vežti ligoninėlę dar nepasitaikė. Vairuotojas kalbino:

- Tai visai neblogai išėjo, Ben. Gausi po keturiasdešimt penkis į savaitę ir galėsi svilpauti. Ligoninėje nereikės gulėti, nes kas guli dėl pirštų?

- Gal ir neblogai, - Benius truktelėjo nosimi, lyg staiga apniktas šienligės.

- Kiek metų dirbi mūsų kompanijoje?

- Jau bus aštuoni.

- O, o, - tai gerą senjoritį turi. Nevertėtų jos prarasti.

- Kodėl? - Benius kryptelėjo šonu. Melsvai nuskustas vairuotojo smakras stačiu kampu mušėsi priekin, sudarydamas aštrų kontrastą smulkiai nosiai ir prikistai lūpai. Jo profilis pavaizdavo labai užsiėmusį žmogų, labai rūpestingą ir labai daug žinantį.

- Aš dėl gėrimo...

- Kokio?

- Nu, tu žinai... Daugiausiai susižeidimų vyksta pirmadieniais, kai žmonės nepailsėję...

- "Hmm... - pagaltojo Benius.

- Bet taip yra. Savaitgalis nualina žmones...

- Savaitgalis pribalgia žmogų.

- Aš tą ir norėjau pasakyti. Būdamas miesto mero, liepčiau uždaryti visas tavernas nuo penktadienio iki pirmadienio.

- Žmonės gertų namie.

- Uždaryčiau ir parduotuves.

- Kas iš to? Atsivežtų iš kitur arba virtųsi namie. Tai jau išbandyta valstybinių mastu.

- Tu teisus, - pagaltojo sutiko vairuotojas. - Aš dar gerai atsimenu laikus, kai siautė prohibicinė polisija. Mūsųainą virė kiekviename name ir gėrė kiekviename name.

- O ką veikė toji policija?

- Aš ir nežinau ką. Kai tu dabar klausi, aš nežinau ką atsakyti. Bet greičiausiai ji nieko neveikė, tik darė biznį... O tu žinai, paimk dėl visa ko. Ir žinai kodėl? - jis atkišo kaladėlę kramtomosios gumos "Juicy Fruit". Ten tokie mėsininkai sėdi, apmokami draudimo kompanijų ir kabinėjasi kur tik gali. Negerai bus, Ben, jei jie užuos tavo vakarykščią viskį.

Mandagus tasai žmogėnas. Vakarykščią? Kažkur gomuryje, tartum erzinantis kosulys, užsikiro juokas ir, tiesiogiai neprasimušęs, nugargaliavo kita kryptimi, žemyn, į skrandį ir dusliu atsiriaužėjimu pasiliko. Ką reiškia vakarykščią, jei tuojau po aštuonių jis nuėjo rūbinėn ir patraukė pilna burna iš butelio. Butelis ne iš didžiųjų, tik pusės kvortos talpos, plokščias, patogus priglausti prie kūno. Jis kramtė gromuliavo vaisių sultimis persodrintą gumą ir nebesusigaudė tarp vakar ir šiandien. Nors antroji turėjo skirtis nuo pirmosios. "Šiandien" jau buvo atžymėta nukirstais pirštais.

Vairuotojas dėbėjojo skersomis. Jis ne pirmą kartą važiuojo tuo keliu ir su panašiu keleiviu. Kartais išidrėbusiu pusiau gulomis, kartais sėdomis, kaip dabar. Bet juoktis niekam neapsimoka. Tai kas, kad neskauda ir apglušimo poveikyje visai kitoks veidrodis. Visą vargą jis pajus vėliau. Iš savo ilgos patirties jis galėjo patarti, tai ir viskas. Jis tarė:

- Nepatariu juoktis, nors ir neskauda.

- O kas juokiasi? - paklausė Benius daugiau negu reikia pakeltu balsu. Jėm staiga pasirodė nesaugu kompanijos vežime, ir vairuotojas lyg šamokslininkų pasiūstas bernas. Jį gali nuvežti, kur jis nori, jį gali išversti, kur jis nori. Juoktis, tai juoktis, jeigu yra iš ko. Tik, kas dabar čia juokiasi?

- Užmiršk, užmiršk, - smulkiai, plonai ir skambiai sukikeno vairuotojas, staigiu posūkiu užlauždamas mašiną prie ligoninės. Jis išsoko, padėjo išlipti ir prilaikydamas ranką, įvedė ligoninės vestibulin. Budinčiai slaugėi atpylė mintinai žinomą raportą ir atsisėdo laukti ir flirtuoti su ja. Savaitė prasidėjo gerai. Jis galėjo nuo aštuntos iki ketvirtos vežioti ir vežioti ir laukti kol bet ką aptvars-
1994. II 23

tys... Ir juo ilgiau tvarstys, tuo jam į sveikatą. Geras pusvalandis, aciū Dievui. Kartais užtrunka ir valandą. Bet štai išeina jis. Kur tau ten valanda? Viskas baisiai greitai.

- Skauda?

Benius ir dabar begalėjo pasakyti. "Kodėl skauda, jeigu neskauda?" Ir toks visų įkyrumas klausinėti vieno ir to paties, tartum jis tyčia sau būtų susidaręs pramogą pirmadienio pagirioms paivairinti. Tik nemalonus svaigulys po injekcijų ir nepatogumas aprašiotam ir pasietam po kaklu.

- Važiuojam!

Važiuoti juk reikėjo, nežiūrint kur vežtų. Jis buvo belaisvis ir sau nepriklausė. Ir buvo blogiau negu iš ryto ir keleriopai liūdniau. Visiškai be reikalo jis atsikėlė ir kaupė pastangas pasiekti fabriką, kur jo laukė tik nemalonus numai, neskaitant paties pagrindinio - dirbti. Nemalonumai, kurių tik pradžia, - pagalvojo karčiai, lyg nujausdamas dar kai ką ir tą siedamas su gydytojo keistu ir įtarimą keliančiu elgesiu jo trumpos operacijos metu. Jis bandė prisiminti, ar klausė jo ko nors ir ką jis atsakė į tai? O gal ir nieko, nes tarpais reginys prieš jo akis kilo ir sviro ir siena, lyg dekoracijai pastatyta, vėlėsi lipnia migla, už kurios nieko nebegali būti. Bet ką tie du pirštai ir ko nori tasai pilietis klausdamas, ar skauda? Kaip skaudės pirštai, kai jau jų nebėra?

Jis purtė galvą kratydamasis keistų minčių, kaip ganoklose piktų vabalų ninkamas gyvulys. Ar jis ne toks dabar? Jis nevykusiai grabinėjosi cigaretės. Vairuotojas jam padėjo. Jis įjungė elektrinį knatelį ir pridėgė. Cigaretė turėjo vaistų skonį, tartum nugarabinėta sanitaro karboliumi ištemptais pirštais. Bet tai ne iš čia. Benius aiškiai susivokė iš kur pasilikęs dezinfekujantis vaistų tvaikas, persunkęs jo cigaretės dūmą. Tai iš Rosenheide ligoninės Sudetuose, kur sąžiningai rankiojo skeveldras iš kojos. Ten tai buvo gyvenimas! Jis tik norėjo, kad kėja kuo ilgiau nesugytų. Ir tokia šilutiškė slaugė! Ji kelbėjo lygiai gerai lietuviškai kaip ir vokiškai. Tik jis toks kvailas ir visko bijojo. Ilgos, tankios, juodos, drėgnos blakstienos ir geros akys, geros ir nuostabios mergaitės iš Šilokarčiamos. Kaip ją vadino? Herta, Trude ar Elizabet? Tiek jau metų! Tiek metų...

- Mes jau, - klausdamas mašiną prie raštinės durų, tarė vairuotojas.

- Ačiū.

- Nereikia. Turi mašiną?

- Ne, sukūliau.

- Labai?

- Visiškai, - pabraukė sveikąja ranka per kaktą Benius. Kaktą rasojo ir keleriopais atsvaitais išsimušę bjauriai įraudęs randas.

- O, matau. Bet aš vistiek tave vežčiau namo, jei ir turėtum savąją. Dabar eisi sutvarkyti popierių.

Raštinėje jo niekas neklausinėjo. Jis buvo kaip svetimas, tik pirmą kartą užėjęs, ir visi vaizdavo sunkiai ir įtemptai dirbančius. Niekas nepakėlė akių nuo savo popierių. O tų popierių ten gyva velniava. Fabriko ambulatorijos slaugė, kažką nesuprantamo vėblendama, padavė blankus. Lyg pabrėžimui bjauraus ir išskirtino pirmadienio

Ištrėmimo Norvegijoje

D. R u g i n i s

/ Iš dienoraščio/

(tęsinys)

Laive vietos mažai. Visur netvarkingai sukrautas maistas. Trondheimas ir Trolla pranyksta iš akių. Artėja vakaras. Mūsiškiai pradeda "kniaukti" maistą, kiti dėl to supyksta. Netrukus maisto išdavimą sutvarko geriau, ir valgyti gauname kiek norime. Nakčiai laivas sustoja, o rytą vėl išplaukiam ir visą dieną supamės bangose. Atėjus nakčiai, visi sugulame. Tik vidurnaktį - laive didžiausias triukšmas! Pakeliu galvą. Girdisi lūžimai ir pagalbos šauksmai. Laivą mėtė į šonus, per mane bėga žmonės. Nesuprantu, kas darosi. Pagaliau paaishkėja: lūžo narai, ant kurių buvo sukrautas maistas ir prispaudė apačioje gulėjusius žmones. Aidi gelbėjimo komandos ir pagalbos šauksmai. Man pasidaro bloga ir aš negaliu pasiekti. Pagaliau laivą lengviau supa, žmonės išgelbstimi. Jų tarpe, pasirodo, 4 yra sunkiai sužeisti, jų tarpe 3 lietuviai. Laivas įplaukia į fjordą ir miestelyje Kvalei iškelia sužeistuosius, o laivo vadovybė išsiunčia telegramą į Oslo apie šį įvykį. Toliau plaukiamo laimingai, naktį praplaukėme pro šviesomis paskendusį Bergen miestą. Rytmetį bauginamės atviros jūros, kurią netrukus turime pasiekti, bet po piet praplaukiame Stavangerį, o naktį laimingai Listą. Rytą jau buvome beplaukia į Skageraką, bet dėl pakilusios audros turime sugrįžti į Kristianzand uostą. Čia išstovime visą parą ir tik rytą rytą išplaukiame į Skageraką. 31 d.vakare laivas dėl rūko sustoja įmetęs inkarą. Rytmetį vėl pajudame ir plaukiame visą dieną Kategatu. Priplaukiame Zunda. Čia oras gražus, iš vienos pusės matyti Danija, o iš kitos - Švedija. Graži gamta, kaimai ir miestai matomi pakrantėse. Vakarp priplaukiame Kopenhagą. Taip Visų Šventųjų dieną praleidžiame neblogai, tik labai nusibodo ir nuvargino kelionė laivu. Nakčiai vėl, dėl nežinomo kelio, laivas sustoja. Lapkričio 2 d. prieš piet laivas pasiekia Vokietijoje Neustadt uostelį. Vakarp laivas įplaukia į uostą ir pagaliau užsibaigia ta varginągoji kelionė šituo buvusiuoju Lietuvos laivu. Jo ir vardas UNĐINĖ. Po tokios ilgos kelionės prasidės nauji nuotyčiai - Vokietijoje. Laivas prisiriša prie krantinės. Krante matosi moterys, vaikai ir kareiviai. Daugybė invalidų. Vokiečiai sako, kad čia randasi dideli lietuvių civilių lageriai. Mus apima džiaugsmas, gal ir mes čia pateksime.

Pagaliau išlipame iš laivo. Žmonės suvargę, išbadėję. Sutinkame lietuvių iš civilių lagerių. Sakosi, gyvena gerai. Mes, apsikrovę kuprinėmis, lagaminais, ryšuliais sustojam ant krantinės. Susirikiuojam po 4 ir marš paskui anglų tanketę. Apsikrovę našliavomis, pūkščiamė, nežinome kiek toli vyksime. Našliavos tiek spaudžia pečius ir tempia rankas, kad nebėgaliau išlaikyti. Einu pirmose gretose. Draugas padeda man nešti. Jau pradėjo temti, pagaliau pailso ir mano draugas. Išėinu iš rikiuotės - žiūriu, visa eilė vežimukų veža draugų mantą. Paprašius, vienas vokiektukas padeda įdėti kuprinę į vežimuką. Lagaminas paliko prie kelio. Atsisūkęs žiūriu - jau dingęs, nebėra! Matyt, kas nors pasiėmė... Pakeliavę dar kokią 2,5 km., sustojome prie vieno lagerio. Tamsu. Ieškau lagamino, bet jis irgi dingsta. Pikta ir gailla. Leitenantas ir kuopininkas išėina ieškoti patalpų. Visur netvarka, visur įvairūs trukdymai. Vokiečiai nudžiauna mūsų 8 - ių dienų maistą ir sanitarijos dėžę. Pagaliau apie 11 val. sužinome, kad gauname nakvynę 3 km.

ji atrodė dviem dešimtmečiais senesnė. Plaukuotomis karpomis nusagstytas veidas priminė gyvą rupūžę. Skurdūs dažų likučiai leido spėti, kad kažkada, maždaug prieš dvi savaites, ji buvo dažiusi savo lūpas.

Benius pasiėmė popierius ir pasileido fabriko takais ir takeliais. Mašinos dirbo, ir žmonės prie jų. Kaip gotinėje katedroje tarp piliorijų, kaip amžinojo miško tankmėje tarp glėbinių pusų ir eglių. O žmonės, o darbininkai slapstėsi už pilorių ir medžių kamienų ir baukščiai sekė jo žingsnius. Ir jis čia praleido beveik aštuonis metus? Ar tai įtikima ar ne? Aštuonis pačių geriausių savo jaunystės metų? Taip tad nueina gyvenimas...

- Blogai, Ben, - ištarė Sarge.

- Kodėl? - velniai žino kodėl paklausė Banius. Ir net nepaklausė, tik atsišiepė. Jis buvo užkalbintas ir negalėjo kaip kiaulė nesukriuksėjus nueiti. Gyvuliai moka bendrauti, ko nemoka žmonės.

- Tu žinai, tu žinai, - pradėjo Sarge.

- Aš nieko nežinau, - nutaukė jį Benius.

- Ir gerai, kad nežinai, - pratęsė Sarge.

- Tiek to gerumo.

- Aš manau...

Sarge pasirašė ir Benius pasiėmė blankus. Jis mėgino atspėti, ką reiškia tylą ir užmaskuoti žvilgsniai. Formeno akiniai atmušė neono šviesas, lūžtančias visokiais pavidalais ir darančias baidykles iš žmonių. Jo akys bolavo tik dviem apskritimais, tik dviem vandens lašais. Formenas Sarge vis dar nebuvo atsigavęs iš baimės priepuolio ir tebesipurtė kaip šunų privaikytas avinas.

Benius nuėjo rūbinėn. Jį užkliudė pečiu unijos prezidentas, mostelėdamas galva atgal, lyg tai būtų turėję ką nors reikšti. Jo klausimas buvo aiškus:

- Kiek?

- Du, - pakėlė du sveikos rankos pirštus Benius. Unijos žmogus nusikeikė kaip išmanydamas šlykščiau ir sudėtingiau. Tuo jis norėjo nemažai išsakyti. Bet pridėjo labai paprastai:

- Aš nežinau, ar mes begalėsime tau padėti.

Ir viskas. Reikėjo suprasti. Privalėjo kiekvienas apie save apsidairyti. Ką? - norėjo paklausti Benius. Ir pastebėjo savotišką gruopuotę prie savo spintelės. Keletas baltais marškiniais ir kaklaraiščiais pasismaugusių vyrų tvenkė siaurą praėjimą. Superintendentas ir dar du mažai matomi, rūstūs ir pasipūtę. Jo spintelė buvo atdara iki galo ir saugaus darbo inspektorius, pritūpdamas ir pasistiebdamas, pliekė nuotraukas vieną po kitos. Ir tuojau pat, iš tos pačios dėžės, tartum cirko monelinkas, traukė šlapius vaizdelius. Ir tais vaizdeliais baltmarškinė publika gėrėjosi.

Jie fotografavo jo varganą spintelę. Tokia ponybė ir taip švariai apsidariusi. Ankštą, skurdžią darbininko dėžę, kur be šiukšlių, sudėvėtų marškinių, alyvuotų kelnų ir pirštinių, niekad nieko ir nebuvo. Ir niekada niekas jos nebuvo atvėręs tokiam viešam paniekinimui. Ir tik jie galėjo taip padaryti, kaip kartais padaroma su užkropta paleistuve visų gerųjų akims. Jos viršutinėje lentynėlėje, kaip parodos eksponatas, švytėjo gerokai nulenktas plokščias butelis. "Jim Beam", - aiškiai matėsi kas parašyta.

(Bus daugiau)

keliukai purvini, tamsu, klampojame po purvynus. Pagaliau prieiname palapinių stovyklą. Ir čia purvas, palapinių viduje keli supuvę šiaudai...

Pasitiesę užklotus, sugulame. Rytą sukilę, sužinome, kad vėl turėsime žygiuoti pėsti. Pradedame išmėtyti kai kuriuos daiktus, maisto. Leitenantas su kuopininku gavo iš anglų 2 mašinas. Sutinkame vokiečius, kurie buvo išvykę iš Trollos. Išduoda 2 dienom maistą. Ateina sekmadienis. Kai kurie savo daiktus gauname sudėti į mašinas. Išėiname į plentą. Pusiaukelyje pravažiuoja pro mus mašinos su manta ir vienas estų karininkas praneša, kad mūsų dalis turim sugrįžti padėti draugams nešti daiktus, nes antrą kartą mašinos negrįš. Dalis mūsų grįžta, o mūsų grupė keliauja pirmyn. Vakarejant prieiname vieną dvarą - Johanishof. Čia randame, kaip daržinę, baraką, ir įsikuriame. Palengva ateina ir nuvargę draugai.

Rytmetis šaltokas, dalis vokiečių dirba čia, šiame dvare. Visi skundžiasi, kad menkas maistas. Nežinome, kiek ilgai teks čia išbūti. Randame čia ir lietuvių ir "blatnesnieji" tuojau suka sparną. Eina gandai, kad vyksime į atleidžiamąjį lagerį, iš kur keliausime jau į civilinį lagerį. Taip čia pragyvename iki lapkričio mėn. 7 d. Vakare gauname įsakymą išvykti į Oldenburgo stotį. Mums besiruošiant, atvyksta Luebecko Raudonojo Kryžiaus atstovai ir duoda kai kurių informacijų. Be to, praneša vieną nemalonią žinią - mus veš į Belgiją, į Pabaltijo belaisvių stovyklą. Ši žinia mus pritrenkia. Keli draugai tuojau pat pranyksta. Tikros padėties nežinome, vieni pataria bėgti, mūsų leitenantas sakosi girdėjęs žinių, kad mus vešią į civilinius lagerius. Vis dėl to, mūsų daiktus nuveža su autobusais, o mes pėsti, su daina, nueiname 10 km. kelio. Netoli stoties sueiname į baraką, pragulime. Rytą sukiame, žiūrime, kad mūsų barakas be langų. Lyja. Šlapia, visur purvynas, po kuriuos braidome. Visą dieną vargstame dėl dokumentų. Išduoda maistą, o vokiečiai sukčiauja, vietoje mėsos išduodami daržoves. Keikiame juos. Vakare nuvykstame į stotį. Čia matome pilną latvių, vokiečių kareivių. Šaukia pavardėmis ir varo į vagonus. Sužinome, kad jau tikrai vyksime į Belgiją.

Atėjus mūsų eilei, po 40 žmonių suvaro į vagonus ir anglai, kurie suvarinėjo, atima iš mūsų laikrodžius. Vagonai uždaromi ir po pusnakių traukinys pajuda. Rytą atidaro duris. Privažiuojame Hamburgą ir kaip nustebo me: toks milijoninis miestas, tokia jūra namų ir viskas - sumalta, visur vieni griuvėsiai. Retai kur matosi pusė apysveikio namo. Ne veltui čia anglai lakūnai išmetė lentą su užrašu "Čia buvo Hamburgas". Pamanėvėravę po šito mirusio miesto stotį, išvykstame tolyn. Privažiuojame Uelzen. Stotyje sutinkame keletą lietuvių, kurie yra civiliai. Iš jų sužinome, kad jie pažįsta keletą žmonių iš mūsų miestelio. Jie liepia mums tik bėgti, ir viskas... Aš rizikuoju ir nenoriu atsisukti nuo draugų. Vakarp atvykstame į Celle. Sutinkame vieną klaidędį Jis taip pat sako, kad čia gyvena lietuvių. Atėjus vakarui, mus vėl uždaro vagonuose. Vėl viena liūdna naktis. Gerti negauname nieko. Rytojas rytą prasidaro duris - pasirodo esame buvusiamie vokiečių pramonės centre. Iš čia pro Oberhausen, Duisburg, Krefeld pasukame Olandijos link. Šitie pravažiuotieji plotai - vien griuvėsiai, net kaimai, ir tie sudaugyti. Griuvėsiai ir duobės visur. Niekados netikėjau, kad vyko toks sunaikinimas. Galvoju, kad vokiečiai ir po 20 metų negalės tinkamai gyventi. Valgio turime dar pasiėmę iš Norvegijos, bet gerti tai nieko nėra. Netoli Olandijos sienos traukinys sutoja ilgesniams laikui. Čia mus nuveda į prausyklą. Pagaliau vakarp traukinys pajuda ir mes atsiduriame Olandijoje.

(Bus daugiau)

Lietuvių Namų Žinios

● Vasario mėn. 6 d., sekmadienio popietėje dalyvavo 150 žmonių. Jų tarpe 2 iš Kauno, 1 iš Vilniaus, Joana Blauzdžiūnienė iš Montrealio.

Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN Valdybos pirmininkas Vyt. Kulnys.

● LOKIO svetainei reikia bufeto tarnautojų-jos. Prašymus reikia paduoti į Lietuvių Namų raštinę. Čia taip pat bus galima gauti daugiau informacijos apie darbo valandas, atlyginimą ir kitus reikalus. Prašymai priimami IKI BALANDŽIO mėn.15 d.

● Vasario mėn. 6 d., sekmadieni vyko LN VYRŲ BŪRELIO visuotinis metinis susirinkimas, kuriam pirmininkavo T.Stanulis. Po diskusijų dėl pranešimų ir einamųjų reikalų, akla-maciniu būdu buvo perrinkta 1994-95 m. valdyba. Pareigomis pasiskirstė taip A.STANULIS- pirmininkas, A.SUKAUSKAS - vicep-kas, Z.REVAS - sekretorius E.BARTMINAS - išdininkas, B.LAUČYS - ūkvedys. Nariai: A.Kairys, P.Genys ir A.Padolskis. Revizijos Komisija: Br.Mackevičius, A.Bričkus ir M.Račys. Susirinkimui pasibaigus, visi buvo pavašinti.

● Vasario 13 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 130 žmonių. Svečių knygoje pasirašė A.Kašauskas iš Alanto ir 1 iš Vilniaus.

● LN metinis narių susirinkimas šaukiamas KOVO mėn.20 d., sekmadienį, 1:30 val.p.p.

● KOVO mėn. 19 d., šeštadienį, 6 val.v. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio GEDIMINO menėje vyks tradicinis metinis LN VYRŲ BŪRELIO pobūvis.

Žada būti įdomi programa, šilta vakarienė pagamins Vytautas birštonas. Taip pat bus skanėstų, vyno ir kavos, šokiai,

žaidimai ir loterija. Jėjimas- \$12.

Bilietus patariama užsisakyti iš anksto pas A. Sukauską tel: 614-7739, E.Bartminą - 249-0490, Z.Revą - 251-9635, T.Stanulį - 231- 5937. Hamiltone pas Vyt.Luką tel:(416) 383-6128.

● IŠGANYTOJO PARAPIJOJE lietuviai evangelikai šves VASARIO 16-tąją, iškilmingose pamaldose vasario mėn. 20 d. Giedos Parapijos Choras.

● Išganytojo Parapijos Moterų Draugija rūpinasi šeimomis, kurios grįžo iš Sibiro ir dabar gyvena Lietuvoje. Ypatingai trūksta drabužių vaikams. Todėl skelbiamas VAIKŲ DRABUŽIŲ VAJUS. Daugiau informacijų tel.233-0511 arba tel:763-5863 ir susitarti kačia ir kur drabužius atvežti.

Moterų Draugija siųs tuos drabužius į Lietuvą šeimoms, nežiūrint kokiai religijai priklauso tos šeimos.

● TORONTO SKAUTAI - RAMBYNO ir ŠATRIJOS tuntai- minėjo Vasario 16-tąją, pirmosios Lietuvos Nepriklausomybės Atgavimo šventę, dalyvavę ANAPILIO šventovėje su vėliavomis Mišiose. Jų metu giedoję ANAPILIO P-jos Choras ir PRISIKELIMO P-jos Vaidų Choras.

DAINOJE GIMUSI DRAUGYSTĖ

Teikia praeiksmu pasauli išsekę lūpos pranašų, Draugystę mano, tau kaip saulę,

Kaip šviesų ilgesį nešu...

Neveltui sakoma, kad daina suartina žmones.

Noriu parašyti apie nuostabią moterį, kuri dainavo nuo vaikystės, su daina nesiskiria ir šiandien, yra kupina gerumo ir meilės žmonėms, didelė Lietuvos patriotė. Ją pažinęs, negali jos nemylėti. Tai Laima Mačionienė, gyvenanti Toronte. Suartino mus daina. Po jor kelionių į Lietuvą, ilgų susirašinėjimo

metų, Laimos dėka teko pamatyti ir pagyventi Kanadoje (apie ką, būnant tremtyje Sibire, net susapnuoti negalėjau), iš arčiau pažinti tą kraštą, jo gyventojus tautiečius, kurių širdyse dar gyva meilė Lietuvai.

Teko pamatyti ir suprasti, kaip mylinia ir gerbiama Motina. Įžengusi į 91 metus, žilutėlė, maloni, visad besišypsanti, nors ir sunkiai sirgdama Mama drauge su mumis lankė koncertus, būvojo įvairiuose renginiuose, lankė bažnyčią. Ją, jau ratukuose išpuosą, Laima visur veždavosi su savimi. Pasiziūrėjus iš šalies - matai dvi geras drauges ir suprantai, kiek pasiaukojimo ir meilės šių dviejų moterų gyvenime. Kaip būtų gera, kad ir mes, gyvenantys Lietuvoje, galėtume taip pasirūpinti savo motinomis. Laimos meilė ir pagarba Motinai begalinė, užkreianti. Iki paskutinio Mamos atodūso Laima savo gyvenimą skyrė tik jai ir dukroms. Motinos netektis buvo didelis smūgis. Kancija ir sielvartas atsispydėjo akyse sunkiu atsivertimo momentu.

Didi ir dora širdis niekad neaplenks kito nelaimių. Laima, suprasdama nelengvą mūsų gyvenimą Lietuvoje, padeda visiems, ką tik ji pažįsta. Su didele meile ir rūpesčiu prisimena savo plačią giminę, draugus. Niekados nebus pamiršta josios dovana jaunajai - vestuvinė suknelė su visais priedais. Jei pajėgtu, turbūt, papuoštų visas Lietuvos jaunąsias bei mažus vaikučius.

Toronte ji turi dvi dukras ir anūkėlę Gintarytę. Lietuvoje pas ją daug dukrų, marčių ir anukų, visais sugaba pasirūpinti, visus pradžiuginti.

Visų mūsų Tavo mylimu ir Tave mylinčiu vardu, ačiū Tau, Laima. Sakome, kad kol gyvensime, mes ir mūsų vaikai, Tu niekad neliksi vieniša.

... Laimos pakviesta, giedoju bažnyčios chore. Tai buvo išpuilingos, nepamiršamos akimirkos. Dėkoju Pranciškonų parapijos klebonui Augustinui Šimanavičiui, Šv. Cecelijos choro vadovei Daliai Viskontienei, priėmusiems mane į choro gretas, Aldonai Biškevičienei už malonias keliones į repeticijas. Nepamirštama Albinutė Vingevičienė bei jos puikios eilės, kurias būtų nuostabu matyti išleistas atskiru leidiniu, taip pat choristė Irena Slapšienė. Ačiū Martynui Račiui už literatūrinius vakarus, Kanados lietuvišką spaudą, Hildai Šimanavičienei už malonią draugystę, aprodytą naktinio Toronto žiburių pasakos, Kanados šiaurės.

Lenkiu galvas visų lietuvių bei kanadiečių pamiltai fizines bei dvasines jėgas atiduodančiai Lietuvos žmonėms, visų gerb. dr. Angelei Kazlauskienei už suteiktą medicininę pagalbą. Tegu nepavargsta Jūsų akys ir rankos! Ačiū Laimos broliui Povilui ir Anelijai už dėmesį, meilę bei nuolatinę globą.

Tesildo Jus, lyg maži saulės spinduliai, keliaujantys Jus mylinčių, gerbiančių ir besiliginčių draugų bei giminių laisčiai iš Lietuvos. Ir dar - Jūsų laukia Tėvynė. Ji, kaip sena motina, parimusi prie vartelių, ilgesingomis akimis žvelgia į toli... Sugrįžkit, aplankykit. Jūs, kaip mylimiausi vaikai, laukiami ir pasaulio lietuvių dainų šventėje. Ir tesilies daina... težydi draugystė!

Su pagarba -

B. Zinkevičienė

NUSISYPSOKITE!

● Viename Amerikos kalėjime Naujų Metų proga buvo suruoštas kalinių prisiminimų vakaras. Vienas kalinys pasakojo:

- Kartą nuėjome apiplėšti provincijos banko. Viskas puikiai ėjosi, tik kasininkas, kurį pirmąjį suriškome ir buvome užkimsė burną, muistėsi, vartė akis, rodydamas, kad nori kažką pasakyti. Susidėję pinigus, atrišom jam burną.

- Ponai, sudejavo kasininkas, paimkite ir kasos knygas. Aš paėmiau iš kasos 50,000 dolerių. Kai paaiškės, tai aš - prazuves!

- Ką gi darysi, - sako kalinys, paėmėm ir knygas. Juk reikia savo artimui pagelbėti.

● - Tėte, ar galiu šiandien vakare paimti tavo automobilį?

- Sūneli, o kam tau duotos kojos?

- Viena - stabdžio pedalui, kita - greičio.

PRISIŠKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.50%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	3.75%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.75%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-met. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	5.00%
4 metų GIC-met. palūk.	5.50%
5 metų GIC-met. palūk.	5.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.75%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

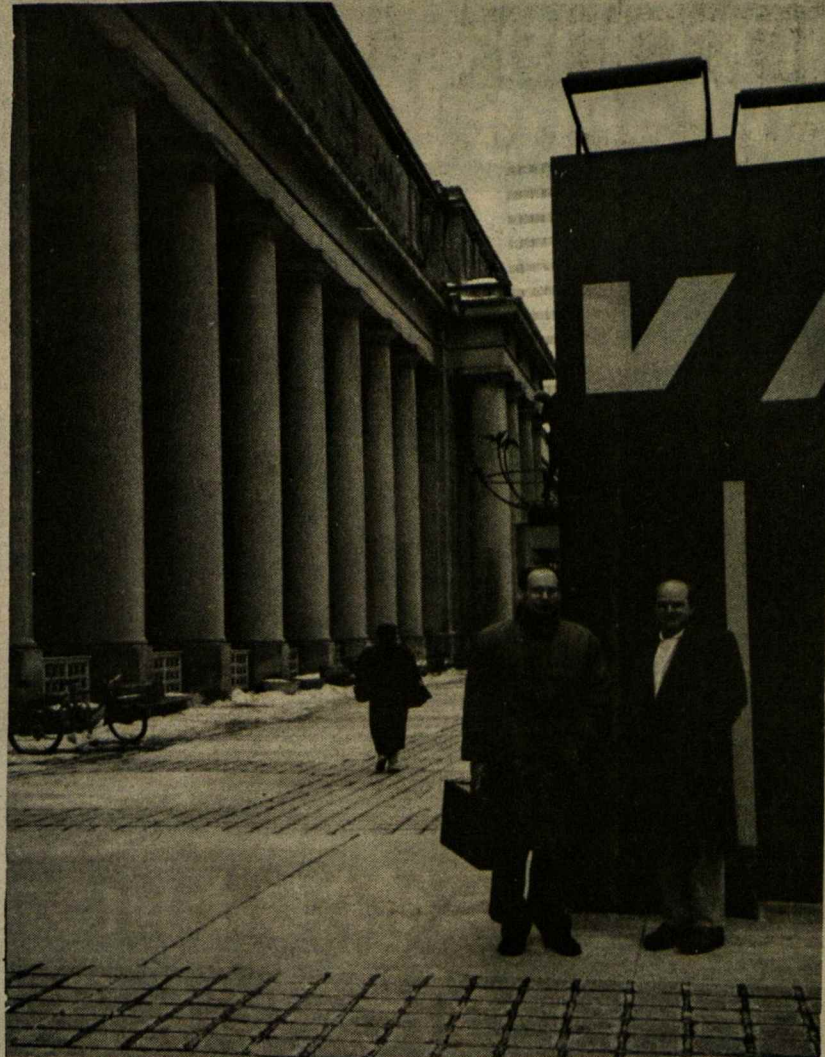
Asmeninės paskolas nuo	8.00%
Sutarties paskolas nuo	8.00%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.75%
2 metų	6.50%
3 metų	7.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	5.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kėlionų čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valiras) sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Ged. Vagnorius, lydimas Vytauto Čuplinskio, iš Toronto, po susitikimų su Kanados valdžios pareigūnais Ottawoje.

Nuotr: G.Petrauskienės

1994 m. Š.AMERIKOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1994 m. Š. Amerikos Lietuvių Šachmatų Pirmenybės įvyks 1994 m. balandžio 16-17 d.d., Marquette Park Field house, 6700 South Kedzie Ave., Chicago, Ill. ŠALFASS-gos Centro valdybos ir ŠALFASS Šachmatų K-to pavedimu, pirmenybes vykdo Chicago lietuviai šachmatininkai. Varžybų vadovas - Pranas Šalkauskas.

Bus žaidžiama 4 ratų šveicarų sistema. Laiko riba - 40 ėjimų per 90 min. su 30 min. "sudden death".

Tvarkaraštis. Šeštadienį, balandžio 16 d. - registracija nuo 8:30 AM iki 9:00 AM; I ratas - 9:30 AM; II ratas - 1:30 PM. Sekmadienį, bal. 17 d. - III ratas -9:00 AM; IV ratas - 1:00 PM.

Laimėtojai teks dr. Algirdo Nasvyčio Atminimo Pereinamoji Taurė, įsteigta 1982 m. Pereitų metų laimėtojas - Arūnas Simonaitis, New Yorko LAK narys. Šalia to, pirmų 3-jų vietų laimėtojams skiriamos specialios ŠALFASS-gos metinių žaidynių plaketės. Taipogi bus ir piniginės premijos, nemažiau kaip už 3 vietas.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės šachmatininkams, registruotiems 1994 m. ŠALFASS - goje.

Dalyvių registracija - iki 1994 m. balandžio 11 d. imtinai, pas pirmenybių vadovą šiuo adresu:

Pranas Šalkauskas, 10707 S. Keating Ave., Oak Lawn, IL 60453. Tel: (708)-423-5289.

Smulkios informacijos pranešamos visiems ŠALFASS-gos klubams ir pavieniams šachmatininkams, jei turime jų adresus. Reikalui esant, kreipkitės į Pr. Šalkauską.

Planuojama šių metų pirmenybes padaryti kuo platesnės apimties, pagerbiant mūsų iškiluosius žaidėjus bei prisimenant garbingą lietuvių šachmatininkų nueitą kelią. Kivečiame visus šioje šachmatų šventėje dalyvauti!

1994 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ RAKETBOLO PIRMENYBĖS

1994 m. Š.Amerikos Lietuvių Raketbolo (Racquetball) pirmenybės įvyks 1994 m. balandžio 16 d., šeštadienį, Severna Park Racquetball Club, 8514 Veterans Hwy, Millersville, MD 21108. Tel: (410)- 987-0980. Millersville yra Baltimorės pietinis priemiestis.

Pirmenybes vykdo Baltimorės Lietuvių Atletų Klubas. **Programa:** Vyrų (neriboto amžiaus) vienetas, moterų (neriboto amžiaus vienetas), vyrų senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetas ir dvejetas (neriboto amžiaus).

Klasifikacija - pagal žaidėjo amžių varžybų dieną. Varžybų pradžia - 9:30 AM. Registracija - nuo 8:30 AM.

Dalyvių registracija - iki 1994 m. balandžio 9 d. imtinai, pas turnyro vadovą Vincą Dulį, šiuo adresu: Vincas Dulys, 616 Cedarwood Lane, Crownsville MD 21032. Tel: (410)- 987-5275; Fax: 410-381-3758.

ŠALFASS ŠACHMATŲ K-tas ir ŠALFASS CENTRO VALDYBA

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui

prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

CHORAS VIRGO LANKĖSI MONTREALYJE

Ištikėtai, Vilniaus Universiteto studentų choras VIRGO užsuko į Montrealio lietuvių AV P-jos šventovę, kur giedojo Mišių metų ir po to koncertavo šios parapijos salėje š.m.vasario mėn. 13 d.

Tikrumoje, šis choras atvyko į JAV koncertams, iškviestas Madison ir Birmingham amerikiečių, dirbančių chorinėje srityje.

Studentės - jaunos, mielos - jų apie 30 - maoniai nuteikė tiek repeticijoje, koncerto išvakarėse, tiek koncerte. Repeticijoje iškart pasijuto gera jų balso mokykla ir tikrai rinktiniai balsai.

Kanadoje šis choras lankėsi pirmą kartą, nors ir yra apkeliavęs koncertuodamas nemažą valstybių, įkurtas 1980 m., 1983-88 m. laikotarpyje daug kartų dainavo buvusiose Sovietų Sąjungos respublikose - Rusijoje, Ukrainoje, o taip pat ir okupuotose Baltijos valstybėse - Latvijoje, Estijoje ir kitur.

Pradedant 1989- taisiais teko koncertuoti pakartotinai Lenkijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Danijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Italijoje.

Paklausus vadovės muz. Rasos Gelgotienės, kuriame krašte labiausiai patiko dainuoti, kiek pagalvojus, pasakė, jog Italijoje, nes

ten daug kartu giedojo nepaprastai puikios akustikos bažnyčiose ir publika labai įvertino jų repertuarą ir giedojimą.

VIRGO dalyvavo jau 6-juose tarptautiniuose festivaliuose. Buvo aukštai įvertintos Belgijos festivalyje, kur teko dainuoti šalia Londono Simfoninio Orkestro bei Italijos Scalos Operos solistų.

1992 m. VIRGO Europos tarptautinių chorų konkurse laimėjo PIRMAJĄ vietą ir tokią pat vietą 1993 m. Ispanijoje.

Repertuaras labai įvairus. Mies, Montrealyje turėjome progos išgirsti M.K.Čiurlionio aranžuotas liaudies dainas, nuostabiai atliktų mūsų liaudies satarinių, modernių Balakausko, Martinaičio dainų. Taip pat specialioje religinėje dalyje girdėjome įvairiomis kalbomis atliekamus kūrinius, pradedant Bach'u ir neaplenkiant Poulenc, vokiečių kompozitorių, ispanų kompozitorių, o ypatingai atrodo choro pamėgtų melodingųjų italų. Puiki choro pianistė Raminta ir chormeisterė Rita buvo puikios.

Balandžio mėnesį VIRGO dalyvaus tarptautiniame festivalyje Šveicarijoje, gegužės mėnesį - Prancūzijoje, liepos mėnesį - Anglijoje ir rugsėjo mėnesį - Ispanijoje.

Koncertą Montrealyje baigė žinoma daina "Kur bėga Šešupė".

Nuoširdžiai sutiktos, pasveikintos, apdovanotos

gvazdikais ir Montrealio miesto vaizdų knyga ir koncertui pasibaigus, įvertintos ilgais aploclimentais, pagerbtos atsistojimu - studentės ir vadovė atrodė buvo gal ir nusteblintos. Montrealio Apylinkės vardu pasveikino dainininkes ir šio koncerto rengėjus - Koncertų Komitetą, ypač Adamonių šeimą, kurių pastangomis galima buvo taip greitai susiorganizuoti.

Mūsų auditorijai čia, užsienyje, būtų reikėję gal mažiau, kad ir maloniai melodingų italų kūrėjų dainų, o daugiau dar lietuvių liaudies ar kompozitorių, kuriuos mes pažįstame ir būtume norėję išgirsti iš tokio puikaus choro lūpų.

Montrealio miestas vedėjai ir choristams atrodė puikus, sakė, toks gražus ir europietiškas, labai švarus. Dauguma jų buvo apgyvendintos prancūzų šeimose, tik keletas pas lietuvių, nes ir kvietė Radio Canada pasisvečiuoti, po koncerto Ispanijoje.

Buvo kiek keista, kad nebuvo suorganizuota pasirodyti pav., kad ir Universite du Montréal arba McGill U-to muzikos fakultete su koncertu. Kažkaip - neišnaudotos progos, mūsų akimis žiūrint. Juk galima buvo pasisiūlyti padainuoti, kad ir už nedidelį honorarą... Gal čia buvo visa problema?

Merginos studijuoja kalbų mokslą ir literatūrą.

Joms daug sėkmės linkime studijose ir dainavime!

KVIEČIAME Į 40-MEČIO MINĖJIMĄ-KONCERTĄ

Šių metų Kovo mėn. 6 d. Aušros Vartų Parapijos salėje įvyks KLAIPĖDOS MUZIKOS AKADEMIJOS docento Vytauto Tetensko koncertas, AV P-jos 40 m. nuo įkūrimo proga. Publika išgirs senuosius lietuvių liaudies instrumentus: Sekminių ragelius, diatoninę birbynę, lumzdelius, šiuolaikinę birbynę ir kankles. Jam akompanuos jo dukra Rasa.

Doc.V.Tetenskas pirmą kartą lankosi Šiaurės Amerikoje. Jis jau yra davęs 700 koncertų netik Lietuvoje, bet ir daugelyje Europos valstybių: Švedijoje, Belgijoje, Islandijoje, Suomijoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Anglijoje ir kitur.

Jis yra įrašęs daugelį kūrinių radijuje ir išleidęs plokšteles, garsajuosteles. V.Tetenskas yra Klaipėdos Konservatorijos fakulteto liaudies muzikos katedros vedėjas, einantis docento pareigas.

Muzikos kritikė Daiva Kšanienė rašo: "Gabaus atlikėjo, birbynės virtuozo V.Tetensko grojimas teikė tikro pasigėrėjimo, nes jame susiliejo visi meniniai rezultatui pasiekti būtini komponentai - techninis tobulumas, garso kultūra, plati dinaminė amplitudė, tiksli intonacija, nuostabus išgaunamo tembro grožis, grynumas ir švelnumas".

Doc.V. Tetenskas yra suaranžavęs ir mūsų montreališko kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus

Muz. Vytautas Tetenskas

Nuotr: Antano Virbašiaus

kantatą Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" (žodž. Henriko Nagio). Šią kantatą atliko kartu su jo liaudies instrumentų ansambliu, Montrealio Aušros Vartų Choras 1991 m. Žemaitijos šventovėse Lietuvoje. Labai malonu ir džiugu, kad gerbiamas muzikas prof.Vytautas Tetenskas

sutiko atvykti ir dalyvauti pas mus, minint AV P-riko Nagio). Šią kantatą atliko kartu su jo liaudies instrumentų ansambliu, Montrealio Aušros Vartų Choras 1991 m. Žemaitijos šventovėse Lietuvoje. Jam ir jo muzikai dukrai Rasai sėkmės gastroluiuokant po Kanados lietuvių telkinius. A. Keblys

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVES IŠSIŽA - DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

Montrealio Vyrų oktetas ir "Aušra" dainuoja Vasario 16 programoje Montrealyje

Abi nuotr. A. Kalvaičio

Daliya Savignac deklamuoja programos pradžioje.

PADĖKA

A.a. JONAS BUDREVIČIUS

miręs 1994 m. vasario 3 d., palaidotas Stasio Andres ir Suzanos Vaičekauskų ir Vlado Žitkaus pastangomis (pagal Velionio pageidavimą).

Esame dėkingi kun. St. Šileikai, SDB, už pamaldas ir sol. Ginai Čapkauskienei už giedojimą.

Dėkojame visiems a.a. Jono pažįstamiems, dalyvavusiems laidotuvėse.

S.A.Z. Vaičekauskai

PADĖKA

Mylimam Vyru ir Tėvui

A.a. PETRUI BUNIUI

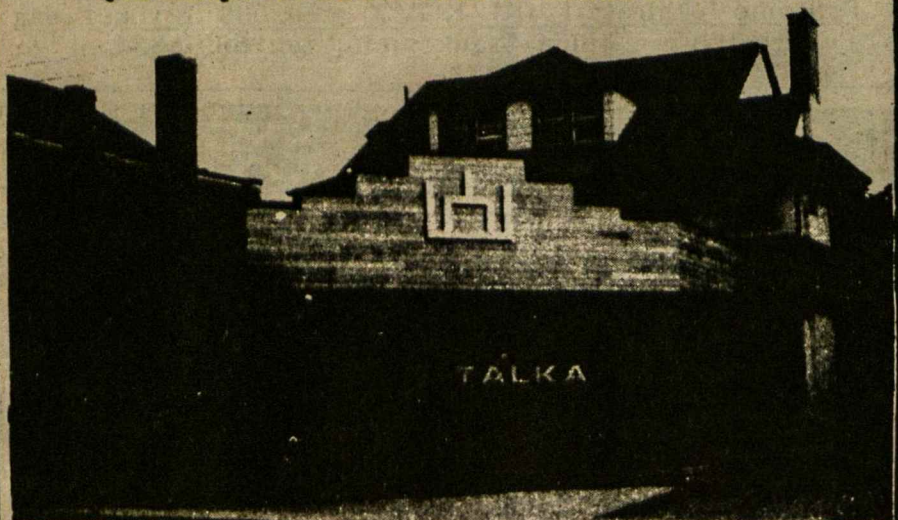
mirus, nuoširdžiai dėkojame Šv. Kazimiero Parapijos klebonui dr. F. Jucevičiui už atnašautas šv. Mišias, maldas prie Velionio karsto ir taip pat už aplankymą ligoninėje ir paskutinius patarnavimus;

Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už užprašytas šv. Mišias ir Velionio atminimui aukas "Onkology Research Fund". Taip pat dėkojame visiems, pareiškęsiems mums užuojautos laiskais ar asmeniškai ir taip pat skaitlingai dalyvavusiems laidotuvių pamaldose, palydėjusiems į kapines.

Dėkingi visiems -

žmona Jadvyga, dukterys Rasa, Virginija ir sūnus Eugenijus su seimomis.

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.50%
santaupas 2.00%
kasd. pal. taupymo s-ta 1.50%
90 dienų indė 3.25%
1 m. term. indėlius 4.00%
1 m. term. ind. mėn. pal. 3.50%
3 m. term. indėlius 4.50%
5 m. term. indėlius 5.25%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.50%
RRSP ir RRIF 1 m. 4.00%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 4.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 5.25%

IMAME UŽ:

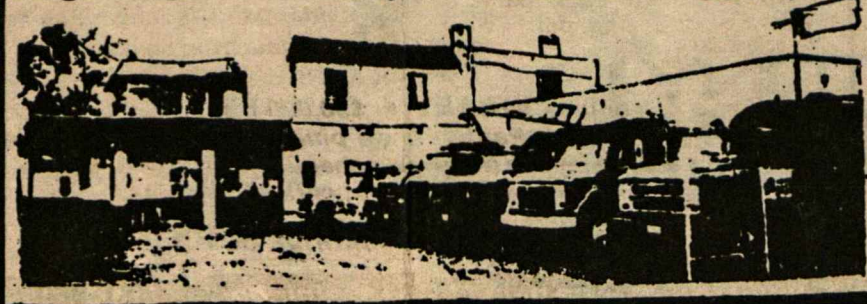
asmenines paskolas 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 6.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIKOTYMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

MIRUSIEJI:

• A.a. ONA BUKAUSKIE-NE, 90 m., mirė Verduno ligoninėje. Liko sūnus Romas su šeima. Palaidota iš Aušros Vartų P-jos šventovės.
Užuojausia artimiesiems.

• Pakrikštyta Jono ir Sharon RIMEIKIŲ dukrelė Patricia - Miranda vardais AV P-jos bažnyčioje. Sveikiname!

• Montrealis vienos savaitės bėgyje pagausėjo dviem kūdikiais:

• Danutai ir Romui STAŠKEVIČIAMS gimė sūnus Justinas. Sveikiname!

• Astai ir Linui STAŠKEVIČIAMS gimė dukrelė Erika. Sveikiname!

• Buvęs montrealietis Leonardas INTAS, gyvenantis Edmontone, ir žmona joanne susilaukė antrojo kūdikio - dukrelės, kuria džiaugiasi ir tėvai, ir jos sesutė Jennifer.

Sveikiname!

• Eleonora Intienė jau išvyko į Edmontoną susipažinti su jauniausia vaikaitė.

• AV Parapijos šventovėje susituokė SHIRLEY MILAKNYTĖ ir ROBERT IVAN.

Shirley savo laiku yra dalyvavusi "Pavasario" Mergaičių Chore, Montrealyje. Sveikiname!

• RŪTOS Klubu Valdybą ir šiais metais sudaro Seselė Paulė, E.Kerbellienė, B.Rupšienė, J.Babrauskas ir Br.Staškevičius. Revizijos komisija turi tris narius: V.Viliušienę, J.Išganaitį ir J.Šiaučiuolį

• Visiems įkyrėjusi žiema, tebestėksanti su sniego kalnais prie namų, skatina pasigreitinti pavasario dienas. Saulė jau stipresnė, ir mūsų telkinio gyventojai sujunda minėti reikšmingas sukaktis tiek savo telkiniui Montrealyje ir apylinkėse, tiek ir Lietuvoje.
Paminėta VASARIO 16-toji, o laukia AUŠROS VARTŲ P-jos ĮKŪRIMO 40-metis, kurį minėsime Kovo mėn. 6 d. Ta proga vyks neeilinis koncertas (žiūr.

Lauksime, ir AČIŲ "NL"

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231,
Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.

4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St.LAMBERT, Qué, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb.205, LASALLE, Qué, H8P 1N5,
tel: 364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

Maloniai kviečiame VISUS Į TRADICINĮ "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

SPAUDOS VAKARA

KURIS IVYKS

1994 m. balandžio mėn. 23 d. ŠEŠTADIENĮ, 6:30 val.v.

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Sève

Rengia "NL" Valdyba

skelbimą).

Kovo mėn. 12 d. Lietuvių Akademijos Sambūris Montrealyje rengia įdomų vakarą, VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖS PREMIJOS PASKYRIMO PROGA AV P-jos salėje, 7 val.vakaro.

• VASARIO 16-TOJI buvo gražiai paminėta š.m.vasario mėn. 20 d., AV P-jos salėje. Plačiau - kitame. "NL" numeryje. Malonu, kad ilgamečiai mūsų bičiuliai ir ši kartą atvyko kartu su mumis prisiminti šią nepaprastą dieną Lietuvos gyvenime.

• Maloniai kviečiame numatytus "NL" Spaudos Vakarui loterijos laimikius jau dabar įteikti "NL" Redakcijai, Spaudos Kioskui AV P-jos salėje arba kam nors iš "NL" darbuotojų. Jeigu dabar nesate sugalvoję, koki laimikį padovanosite - tad priimsime jį ir prie įėjimo Spaudos Vakare.

Galėsime ne tik maloniai pabendrauti, bet ir prie gerai atrinktos Jono Šulmistro muzikos, pašokti, nes juk ne visi surambėjome, o jeigu jau ir truputį - tai atjaunėsime Spaudos Vakare ir vėl pasisukiosime vaisto ar tango, ar rumba, gal ir polkutės ritmuose, o ko gero, patiks ir rokas. Spaudos Vakarą, paremdamas seniausią Kanados lietuvių laikraštį, yra dar vienintelis išlikęs toks, kada galima ir norisi šventiškoje ir linksmoje nuotaikoje pasisukti muzikos bangose, - arba tik jos klausytis.

Lauksime, ir AČIŲ "NL"

Š.m. Kovo mėn. 6 d. 12 val.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

1465 RUE DE SÈVE,

įvyks Mūsų Šventovės įkūrimo 40-mečio minėjimo

KONCERTAS

LIAUDIES DAINŲ SŪKURYJE

Koncerte lietuvių liaudies dainas savita bei folklorine instrumentuote atliks žymus svečias iš LIETUVOS - Klaipėdos Konservatorijos Docentas p. Vytautas Tetenskas bei jo dukra Rasa Tetenskaitė.

Susirinkime kartu ir pagerbkime Mūsų Šventovę bei pasveikinkime svečių Kanados žemėje!

Po koncerto pabendrausime prie kavutės bei pyragų! Įėjimo auka \$10. RENGĖJAI

Visus maloniai kviečiame atsilankyti į

VINCO KRĖVĖS

LITERATŪRINĖS PREMIJOS ĮTEIKIMĄ

š.m. kovo mėn 12 d. šeštadienį, 7 val. v.

Aušros Vartų parapijos salėje

Programoje: Henrikas Nagys, Vytautas Jonynas, Birutė Nagienė
Dainos vienetas AUŠRA

• Vaisės • Muzika • Šokiai

Premijos rėmėjai: K.L.F. ir LITAS

Rengia: Lietuvių Akademikų Sambūris Montrealyje

AUKA: \$15.-

MIELI SKAITYTOJAI - DĖKOJAME UŽ ATSIŪSTAS "NL" PRĖNUMERATAS ŠIEMS METAMS. PRAŠOME ATSIŪKUSIUS NEDELSIANT ATSIŠKAITYTI.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų.

Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, TREČIADIENIAIS, nuo 9 val. r. iki 7 val. v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

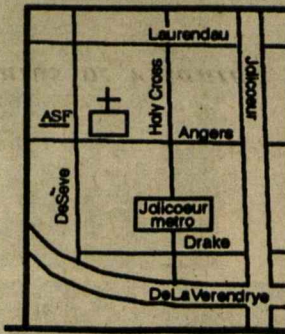
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SÈVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch, QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

LITAS

MONTREALIG LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000:

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	4.00%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	4.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	5.00%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	3.25%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	4.00%
180 d. - 364 d.	3.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	4.75%
120 d. - 179 d.	3.00%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	5.00%
60 d. - 119 d.	2.75%	RRIF - RRSP - taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	6.00%
1 metų	5.75%		
2 metų	6.25%		
3 metų	6.50%		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

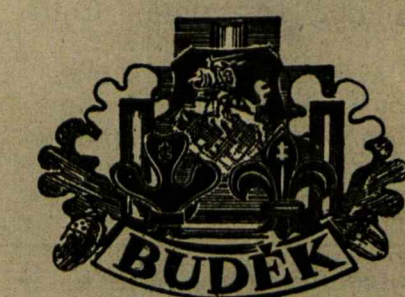
	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

• K.L.K.MOTERŲ D-jos Montrealio skyriaus valdyba šaukia narių susirinkimą Seselių Namuose š.m.KOVO mėn.13 d., po 11 val.Mišių. Prašomos visos narės gausiai dalyvauti, nes bus aptarti ateities veiklos planai. Susirinkimo metu bus paskaita, o po to vaisės.

Artėja Atvelykio pietūs, ir mūsų Draugija vėl surengs puikias vaišes su vaikučių programa. Ši pavasarinė šventė visada sutraukia daug žmonių, todėl tikimės, kad ir šiemet gausiai atsilankys tautiečiai ne tikai pasigėrėti mūsų šeiminingų kulinarijų gabumais, bet ir paragauti įvairių tortų bei kitokių velykinių kėpsnių.

Balandžio mėn. viduryje Toronto mieste įvyks visuotinas narių suvažiavimas, kuriame dalyvaus ir mūsų narės.

K.L.M.D-jos veikla tiek Montrealyje, tiek ir visoje Kanadoje dar išlieka viena iš stipriausiųjų, kurios vai-

• Montrealio SKAUTĖS-SKAUTAI, balandžio mėn. 16-17 d.d. AV P-jos salėje, minėdami savo globėją Šv.Jurgį, rengia specialų pobūvį - mugę.

Pietums bus paruošti karšti "cepelinai" ir kitos gėrybės. Renginio metu bus galima nusipirkti specialaus vyno - "Baltijos Naktys". Taip pat bus pravedi žaidimai ir užsiėmimai loterija ir kt.

Jaunimas kviečia VISUS į šį jų renginį!

"Geležinio Vilko" Tuntas

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Su LOT lėktuvų bendrove, Montrealis, Varšuva, Vilnius

išvykstama GEGUŽĖS 20 d., kaina \$847;

LIEPOS 1 d., kaina \$998.

Į šią kainą įeina aerodromų mokesčiai, Varšuvoje nuvežimas į viešbutį, nakvynė ir pusryčiai.

Parūpinu bilietus ir kitomis dienomis išėjus metus pigiausiomis kainomis.

LOT lėktuvo bilietas grįžimui galioja 6 mėnesius.

Prašome užsirašyti IKI KOVO mėn. 30 d., kol dar yra vietų, pas: Liudą Stankevičių, tel: 669-8834. METRO Travel: 761-5878.

Maurice Electrique Ltee

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B, DONNA SVRAKA A.L.B.
PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446